nyösebb és legszolidabb vállalatok-
nkczég a Hamburg államtól enge-
gy
sorsolást
illio 718,000 tallérral.
nyerési esély tesz.
y 100,000 ezüst tallért.
000, 100,000, 50,000, 40,000,
000, 3: 15,000, 4: 12,000, 1:
000, 7: 6000, 21: 5000, 3:
000. 5: 1500, 4: 1200, 205:
353: 200, 13,200: 110 stb. stb.
26,000 nyeremény fog nehány hó
felénél többel: nyeremény jár.
szétküldök „eredeti sorsjegyeket“
n megtörténő huzáshoz következő
fél 4 frt, egy negyed 2 frt osztr.
bb szolgalat biztositása mellett. —
államtól biztositott eredeti sors-
mélfogva össze nem téveszteudők
l. Az eredeti terv minden megren-
k, és a nyeremény pénzek, valamint
n-jegyzék pontosan megküldetnek.
melyet e sorsjegyek rövid idő alatt
y megbizásokat várok, és a legki-
bbi vidékekre is, pontosan teljesit-
az illetők mielőbb bizalmasan és
fordulni 185. 5—8
Adolf Haas,
állami bankuzlete Hamburgban.

Tüzkár, szállitmány, emberélet és évjáradék-
biztositási ajánlatokat.
A társulat szilárdságáról kezeskedik 32 évi fenállása és
tizennégy millio forint biztositéki tőkéje.
A t. ez közönséget mind tömegesb részvételre ezennel tisztelettel felhivja
az „Adriai biztositó társaság főügynöke“
Sessina Lajos.
193. 3—3

ló háztető.
sapó-utczán 375.sz.
0° hosszu jókarban
ádas háztető
kézből eladó; érte-
ni Batthyányiutczán
sz. a. az emeletben
lajdonossal. 190. 2—3

evem alatt több esetben hamisitott szi-
és árultatik, ennek folytán kötelességem-
len hirdetésem által a t. cz. közönség-
gy az általam már évek óta a legkitü-
t
liano-szirup
egyedül az e végett felállitott saját
aftl Józsefnél Bécsben Opern-
kapható, és daczára az agio magasságá-
frt 39 krral, 1 tuczat pedig 13 ft 50
s küldetik szét.
a valódi és hamisitlan eredeti Pom-
Pasta, egy doboz 1 ft 30 krral.
a leghiresebb fonadék-kenőcs
, egy doboz ára 1 ft 30 kr.
ól Flórenczből csupán oly megrendelé-
. melyek legalább is 100 palaczkra
eladók a bécsi főraktártól is különös
lésben részesülnek.
ész Európában hiressé vált háziszert
artom még jobban feldicsérni, melynek
n köszönheti egészsége helyreállitását,
bizonyitványaim vannak, ezekből csupán
aklapokban mint a „Wiener medizinische
„Debatte“ és „Wiener Lloyd“-ban meg-
ánitásokra utalni elégségesnek tartom.
nden palaczk használati utasitással van
Pagliano tanár Flórenczből.
ár létezik: Raftl Józsefnél, Bécsben
sz. a. Öt tuczat 60 frtért. Másodeladók
t nyernek.
nden palaczknak pecsétemmel kell ellátva
más jelvénynyel ellátott üvegért kezes-
atik. 64. 11—12
széről.

1870. II. évfolyam. 92. szám. Szerda, május 11.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Félév re 5frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.
Egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.
Hirdetési dij:
5 hasábos petit sorért **5 kr.**

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora **15 kr.**
Nagyobb terjedelmü, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a ***legolcsóbb árért.***
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön **30 kr.**
Előfizethetni helyben: ***Telegdi K. Lajos*** és ***Csáthy Károly*** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Ismét a törvényhatóságok rendezéséről.

II.

Mi a törvényhatóságok azon jogát illeti, hogy országos közérdekü tárgyak fölött vitatkozhassanak, határozatilag megállapodhassanak, — levelezhessenek, a kormányhoz fölterjesztéseket s országgyüléshez kérelmeket intézhessenek, e tekintetben a javaslat elég szabadelvüséget szinlel, de a valóságban ezen jognak gyakorlatát, azon megszoritással, hogy az országgyülésnek és egyes tagjainak törvényhozói eljárását soha se tehetik közgyülési vita s megállapodás tárgyává, — illusióvá teszi.

Napirenden álló törvényhozási oly kérdések, melyek az elméket élénken foglalkoztatják, s melyekhez nagy érdekek vannak füzödve, alig vehetők vitatás alá a nélkül, hogy a mellette és ellene harczoló pártok indokait és eljárási módját a vizsgálat körébe vonni ne kellene, s a vitatás körén kivül hagyni lehetne.

E fölötte nyugalmas és tágon értelmezhető czikk alapján azért, a főispán épen a legfontosabb napikérdéseket törölhetné ki a hatósági közgyülések napirendéről, — s csupán oly kisebb érdekü vagy érdekes bár, de nem időszerü közdolgok elemzéseire fogna tért engedni, — melyeknek más eredménye nem lenne, mint hogy némely vidéki celebritás önelégülten elmondhassa magáról „jól kibeszéltem magamat.“

Ki ne látná, hogy a tjavaslat e pontban fogással él? Pedig e tér komoly megfontolásra lett volna érdemes. Mert a főispán és közgyülési ellenzék között e pont magyarázatából gyakorta éles vitatkozások, küzdelmek és heves jelenetek fognak kifejleni.

E nyüg által azonfölül kormány és törvényhozás épen azon haszontól fosztatik meg, melyet a napi kérdéseknek vidéki érdekek és szükségek szempontjából leendő fölvilágositására nézve, a törvényhatóságok tárgyalásaiból addig vonhatnának, mig még azok fölött törvény nem hozatott.

Mi haszna, hogy a meghozott hibás és vajmi sokszor visszapótolhatatlan kárt okozható törvénynek, a gyakorlat által kimutatott hiányait feleslegesen a törvényhatóságok is kijelölhetik.

Eső után köpönyeg.

A törvényhatóságoknak, a törvényjavaslat által engedett önkormányzati joga, autonomiája, csak épen a paragraphusokban található, csak névben élend, és a gyakorlati életben „nem lesz jelen.“

A törvényhatósági önkormányzat valódi fogalmában az foglaltatnék, — hogy legfelsőbb országos ügyek kivételével, melyek a valódi parlamenti kormányzás központi körébe tartoznak, s csak onnan is közvetlenül kezeltethetnek ok- és czélszerüen, — minden más ügyek a szerint, a hogy azok a megyék, városok és községek közös vagy elkülönzött érdekeire vonatkoznak, ezek által intéztessenek, s általában minden „nem a kormányzás“ de a közigazgatás végrehajtási körébe tartozó törvények, a törvényhatóságok s ezek közegei által hajtassanak végre.

Ez utóbbiról egy későbbi czikkben fogok bővebben szólani. Itt csupán annyit jegyzek meg, hogy az 1867. év óta hozott több rendbeli törvények intézkedéseinél fogva — a hatóságoknak törvényvégrehajtási joga, a pénzügyi, honvédelmi és iskolaügyi k zigazgatás terén, alig több ma már a törvényes bizonyság szerepénél, s rövid napon az igazságszolgáltatás mezejéről is ki lesz szoritva. A mi még abból idáig külön törvény által el nem foglaltatott, arra nézve e javaslat több czikkelye kilátást nyujt, hogy el fog sajátittatni. — De a mennyi hatáskör meghagyatni czéloztatik is a törvények végrehajtása körül, arra nézve oly rendszabályokat állit fel a javaslat, melyeknél fogva a törvényhatóság végrehajtó közegei nem egyebek, mint egy központositott burokratiának elálczázott oly eszközei, melyek nem a hatóságtól, de a főispán, illetőleg ministertől fognak függeni.

A törvényhatóságoknak, ugy magoknak, mint ilyeneknek, mint az alájok rendelt kisebb és nagyobb községeknek saját belügyeik intézhetése körül engedett hatóság, — vagy is, a szükebb continensi értelemben vett önkormányzati jog gyakorolhatására nézve oly intézkedéseket állit föl a javaslat, melyeknél fogva az végeredményben legközvetlenebb ügyeikre nézve is, csupán véleménynyilvánithatásra fog lesülyedni.

Mindennemü határozat, részint hivatalból okvetetlenül, részint felkivánás, részint bármely egyes által tett felfolyamodás következtében teendő fölterjesztés folytán, a hatóság egyetemét, községeket vagy egyeseket illető nagyobb kisebb ügyekben, végérvényesen a belügyminister határozatától tétetik függővé.

A főispán folytonos ellenőrzését és a minister beavatkozhatását megalapitó czikkek annyira magukban foglalják, a viel regieren“, a gyámkodó kormányzás csiráit, hogy ezekből akaratlanul is kifejlik az igazgatás azon korsága, mely minden legcsekélyebb tárgyakra is kiterjesztendi ólomszárnyait, s oly tulságokba tévedend, melyeket gyermekeskedésnek kell neveznünk.

Nem lehet oly parányi költséget igénylő tárgy — egy kitört ablaknak, vagy elkorhadt hiddeszkának kipótoltatása — melyet a terhes szerződések czimén Budára vezetni nem lehetne, s elintézni ott ne kellene. A legsürgetőbb s közvetlenebb ellátást kivánó ügyek végrehajtása a miatt számtalanszor halasztást fog szenvedni, — s mit a község nehány forinttal befoldhatna, hónapok mulva százakkal sem leend képes bekötni.

Mit a helyi viszonyok s körülményekkel ismeretes és a nyilvánosság által ellenőrzendő jóakarat otthon gyorsan és czélirányosan eligazitani tudna, azt a központ igen sokszor visszásan és károsan fogja elintézni.

Sőt maga a törvényhatóságok valódi belszervezetének első megállapitása, s minden későbbi módositása is, habár a hatóságok előtervezetének alapján a belügyminiszterre bizatik. Az 1848 ik évi törvények, a kir. városok és kerületek belügyi részletes szervezetét későbbi törvénynek tartják föl. A jelen tjavaslat e törvényhozási jogot a belügyministerre ruházza, s ezzel ösztönszerüleg terel a sokat kormányzás tévösvényére.

Járulván mindezekhez a törvényhatósági határozatok végrehajtására rendelt tisztviselők irányában, a kijelölésnek, felfüggesztésnek és mások általi helyettesitésnek, a főispán részére fentartott majdnem határtalan joga, és azon tulbefolyás, mely a kötelesség ellen vétő tisztviselők ellenébeni vizsgálatra szervezendő fegyelmi bizottmány alakitásánál részére biztosittatott; végre azon előjog, melynélfogva a közgyülés által el nem rendelt tiszti kereset, a büntető biróság által hivatal vesztésre nem itélt tisztviselőnek hivatalban meg vagy nem maradhatása iránt hozott közgyülési határozat, a főispán fölterjesztése folytán a belügyminister eldöntése alá tartatik föl, — akaratlanul is a közigazgatás teljes öszpontositása, és a kormány mindenre kitévedező gyámkodására fog vezetni.

Hogy a belügyminister minden nagy és kis ügyet, bölcsen, igazságosan és a közjólét hasznára dönthessen el: az isteni bölcseség mindenlátó szemével, és itélő erejével, s a mindenhatóság kifáradhatlan munkabirásával kellene birnia.

Miután pedig a legnagyobb képességgel felruházott belügyminister is, csak véges emberi értelem — megtörhető test — és kifáradható lélekkel bir: önkényt következik, hogy ő saját személyében alig végezhet mást, mint a legfőbb országos ügyek közvetlen vezetését.

A törvényhatóságok milliomszerü viszonyaiból fölmerülő és a kormány végeldöntésére terelt ügyek végetlen számának elintézését tehát kénytelen leend, egy a kormányzási korság folytán növekvő étvágya arányában egyre szaporodó ügyek számához képest mindig sokasitandó, költséges, — de a vidéki viszonyokkal leggyakrabban ismeretlen, azokért nem érdeklődő, s ezért a tárgyak mélyeinek felkutatásában álmos, apróságokban szőrszálhasogató, — rendszerint előzetes és hasonló esetek chablonjai szerint eljáró s ez uton az egymástól különböző, de ugyanazon kaptára vonszolt esetekben a lényeget megölő, — azonfelül sokféle befolyásnak alávetett, sem a nyilvánosság sem a minister által kellően nem is ellenőrizhető, tudomány és tapasztalás által egyiránt elitélt — burokratiának átengedni.

A közhatóságok életében, a községi, megyei és országos utak, hidak, folyók, vámok és révek, emberi és állati közegészség, tisztaság és szépités, szegény- és jótékonysági ügyek, mint dolog- és lelenczházak, kórodák és ápoldák, köz és magánoktatás, mü és képzőintézetek, hitfelekezetek, kiházasitási és temetkezési- ipar-, kertészeti-, gazdasági-, ló s más állatnemesitési- és más bárminemü egyletek ügyei, a belső és külső u. m. városi, községi, kerti, hegyi, mezei és folyam rendőrség tárgyai, ezeken, és elő sem sorolható számtalan közérdekü más ügyeken kivül egyeseknek és községeknek közügyekkel összefüggő, vagy épen magán, de a közigazgatás körébe tartozó ügyei, buzgó és sokoldalu szemlélődést, figyelmet, gondolkozást, értekezést, felvilágositó vitatkozást, jóakaratu rábeszélést, és kitartó tevékenységet kivánnak a közügyek embereitől. E sokoldalu nehéz és fáradalmas munkásság közben, rendszerint nem csupán az érdeklettek sokszor nagyszámu tömegének ellenszenvei, előitéletei s balvéleményeivel, de olykor azok gyülöletével, s nem ritkán egyes hatalmasok bosszuvágyával kell a legönzetlenebb és legtisztább lelkületü közjóért és előhaladásért fáradó honfiaknak szembeszállani és megküzdeni.

Az, a ki ismeri népünknek majd minden téren lett szánalmas elmaradottságát, — jól tudja azt is, hogy mily nehéz még tulajdon javáért is kimozditani régi vágásaiból. Jól tudja azt is, hogy mibe kerül egy-egy uj és jótékony eszmének a közgyüléseken többséget teremteni, s még azután is mily nehéz azt valóságos végrehajtással, az életbe átvezetni, s mily gondosan kell azt jó ideig még azután is az ellenséges elemek meg-meg ujúló támadásai ellenében védelmezni és fentartani.

Ugyan kinek lenne kedve és kitartása, ily fáradalmas és hálátlan küzdelemre, midőn a közgyülések határozatában, sőt a népesség véleményében is többségre jutott eredményt a főispán, eshetőleg ennek pártolása mellett és daczára is a ministeri burokratiára vagy épen magára a ministerre befolyást gyakorolni képes kisebbség olykor egyes hatalmas, az ellennézetre sugalmazott minister egy tollvonásával megsemmisitheti.

S a törvényhatóságok kebeléből induló reformok meggátlásában ily mindenható minister, — képes-e a hatóságok kebelében, hasonló hatálylyal keresztül vinni még a legszükségesebb reformokat is?

Bizonyára nem.

Mert mig bár mikor keresztet vonhat a többség akaratára, — saját noha legjobb intentióinak keresztül vitelére többséggel nem mindig rendelkezhetik.

Kivált oly szerkezetben, melynek összeállitásánál miként I. czikk alatt láttuk, teljes gond fordittatott, hogy a legellentétesebb elemek összehozassanak, — ellenben elkerültetett minden óvszer, mely azok harczát mérsékelhetné.

Mig azért a hatóságok termeiben az ellennézetek élénk versenyéből, oly többség fejlik ki, melynek akaratával a minister ellenetétben áll: a közügyek mentében mulhatatlanul pangás fog beállani, s kivihetetlenné válik minden reform, induljon az felülről, vagy alólról.

A dolgok e viszás természete még a legvilágosabb fejü s legjobb akaratu ministert is oda kényszeriti, hogy az ellennézetü párt megsemmisitésére müködjék.

S hol van a kezesség, miszerint e cselre a főispán s a tőle függő hivatalnoksereg, — mindig alkotmányos és correct eszközöket fognak használni?

Azon ut ez, melyen a hivatalos hatalommali visszaélésre bajos el nem tántorodni, és a mely ellenállhatatlanul ragad bármely kormányt, hogy pártjával uralmát, valamenynyi hatóság és községre kiterjessze.

S ha egyszer a hatósági közgyülés többsége, a ministeri érzülettel összhangzásba jut, — midőn többé a kisebbség vagy egyes, felfolyamodás utján, — a többség ellenében védelmet nem is reménylhet: hol és mi uton fog a közigazgatás által jogaiban megsértett és vagyonában megkárositott, orvoslást és kárpótlást találni?

Talán a bizottsági tagok és tisztviselők felelősségéről szóló fejezetben?

Ne ámitsuk magunkat!

Hiszen a 73. §. nyiltan jelenti, hogy ilylyennek csupán akkor van helye, ha a kár, szabályszerü jogorvoslattal elhárítható nem volt.

Immár ha a sérelmes határozat, vagy eljárás ellenében, felfolyamodással nem élt a károsult, — elveszti ügyét ezen okon, miért nem élt azon jogorvoslattal, — melytől előre tudhatta, hogy eredménye csak ujabb költség s fáradság leend. Ha felfolyamodott, s a minister, pártjának határozatát helybenhagyta: megperelteti a ministert, — kinek azonban biróságáról, mely előtt, s módjáról, mely szerint az egyes által feleletre vonathassék, a törvényjavaslat nem intézkedni elég bölcsességgel birt.

Ime még azon része is e törvényjavaslatnak, mely egészséges alapeszméből indul ki, — t. i. hogy a jogtalanul sértett fél, biró előtt vehessen orvoslást, a gyakorlatban illusióvá válik, azért, mivel a különböző hatalmaknak elvét összezavarja.

Akár egyes, akár közönség követ el jogtalanságot valakin és okoz annak kárt: azonnal oly peres kérdés áll elő, melyet alaposan, elfogultság nélkül, és igazsággal csupán biró itélhet el. — Közigazgatási vitát felebbfolyamodásra terelni ily ügyben nem más, mint a tilalmasban kapott kártevő cselédet, oda utasító saját gazdája előtt perelni meg.

A közigazgatási felfolyamodás utján orvoslás fentartása mellett a biró előtti perutját is meg engedni a feleknek, a panaszló fél rendszerinti elutasittatásán felül, a birói és politikai hatalmak közötti összeütközésekre fog vezetni.

E vitákban előre láthatólag, a birói hatalom fog rövidebbet huzni, — azon hatalom, melynek jól rendezett államban, mindenek fölött álló megközelithetetlen függetlenség és tiszteletben szükség fényleni.

Töröljétek el uraim a közigazgatási felebbfolyamodást, — ellenben emeljétek az alkotmányos élet örök alapelvévé, hogy minden kisebb és nagyobb tisztviselő, föl egész a ministerig és minden közigazgatási gyülekezet, minden tetteért, midőn másnak magánjogát megsérti és kárt okoz, vagyonával és személyével, független biró előtt felelős, és hozzatok be szóbeli és nyilvános eljárást: megoldottátok a kérdést, miképen lehet minden egyesnek, községnek és az országnak jogát a helyhatósági testületek s általában minden tisztviselők tulkapásai és a többség zsarnoksága ellen megvédeni.

A tjavaslat által szervezett törvényhatósági élet minden irányzatban a különböző érdekek, elemek és hatalmak összeütközésére vezet, mely végeredményében a leghatalmasabb, t. i. a ministereknek túlsulyával, s a t.hatósági élet megsemmisülésével, a helyhatósági szellem elfojtódása- és a polgárság érzetének kihalásával fog végződni.

(Folyt. köv.)

Molnár György.

Kossuth Lajos

február 17-én, tehát még a köztörvényhatóságok rendezésére vonatkozó törvényjavaslat megjelenése előtt, egy levelet intézett Irányi Dánielhez, melyet a „M. Ujs.“ tegnapi száma hoz.

Kossuth előre bocsátja, miszerint borzad a czélba vett rendezéstől, melyet a közösügyes törvények fatális befolyása alatt álló majoritás fog mivelni. Aztán igy folytatja:

A jurisdiktióktól már elvették a jurisdiktiót; elvesznek tőle mindent a mi hatóság. Csak kötelességet hagynak fel. Bureaucraticus géppé teszik. Becsülöm önök igyekezetét, hogy még „terveket“ is készitenek s épülettel fogom elvasgatni jeles beszédeiket, melyeket tervök értelmében fognak tartani. Hanem nem lesz biz annak semmi practicus eredménye.

Levelének lényege a következő mondatokban öszpontosul: Institutiók hatóságát nem kell codificálni. S eljárási módozataikat sem kell feszesen rideg keretbe szoritani, — a magyar törvényhatóságoknak önkormányzati organumoknak kell lenni. S az önkormányzat elvének a statutárius jog lényeges kelléke.

Az angol parlament, a magyar országgyülés institutiók, s kifejlődésüket annak köszönhetik, hogy hatóságuk soha sem codificáltatott, soha sem iratott körül törvén nyel. Ha a hatalom egyben másban önkénykedni akart, alkalmas időben megmondta a törvény, hogy ez s ez is a parlament vagy az országgyülés hatóságához tartozik (p. az adó megszavazás,) de soha sem mondta, hogy mi az, a mire e hatóság szoritva van, hol végződik?

A megyei rendszer az által nőtte ki magát az alkotmányos élet védbástyájává, hogy hatósági köre soha sem lett codificálva.

Az 1848-iki törvényhozás teljességgel nem látott semmi összeütközést, semmi kiegyenliteni valót a ministeri kormány és a megyei rendszer között. Bizonyitja ezt az, hogy ugyanazon t. cz. (1848. III.) mely a ministeriumot felállitotta, egyszersmind kimondta (26. §.) hogy „a törvényhatóságok eddigi törvényhatósága ezentul is teljes épségben fentartandó.“ — Nem ideiglenesen, nem addig is, mig rendeztetnének, hanem feltétlenül ezentul is teljes épségben.

Továbbá a 48-ki törvényhozásnak eszeágában sem volt az, hogy a megyék hatóságát és eljárását törvény által kell megszabni.

Mit mond az 1848-ki XVI. tcz?

Népképviseleti alapra kell fektetni a megyéket; ez által meglesz az összhangzásba hozatal a közszabadsággal.

Ez a 48-ki törvények szava is, értelme is, szelleme is.

Én e mellett maradnék s ezentul nem mennék, ha önöknek volnék

Schwarcz Gyula azon javaslatára, hogy a szavazati képesség az irni- és olvasni tudáshoz köttessék, kijelenti Kossuth, hogy határozottan vele tart. Ez nem census — igy végzi — hanem suffrage universel (általános szavazati jog) közmivelődési garantiával.

Kossuth ez érdekes levelére, melyet helyszüke miatt sajnálatunkra nem közölhetünk egész terjedelmében, még visszatérünk közelebb.

= **A baloldali kör** hétfői értekezletében a valkány-perjámosi és ungvár-nyiregyházi vonalakra vonatkozó törvényjavaslatok kerültek tárgyalás alá, melyeket a kör elfogadott tárgyalás alapjául, miután ezeket illetőleg már korábban történt törvényileg megállapodás. — A baloldali körbe közelebb Elekes György és Guthy Benő képviselők léptek be.

= **A 48-as kör** köztudomásulag fölszólittatott a baloldali kör által, hogy küldjön ki nehány küldöttet a megyerendezés kérdésében óhajtandó együttes eljárás érdekében. A 48-as kör küldöttekül Irányi Dániel, Kállay Ödön, Schvarcz Gyula, Henszlmann Imre és Madarász József urakat választá meg, kik már érintkezésbe is tették magukat a baloldali körrel.

= **A buda-pesti lánczhid-társulat** kedden közgyülést tartott, melyen jelen voltak a részvényeseken kivül báró Rothschild, báró Sina és báró Wodianer Mór is. A gyülés nagy szótöbbséggel elfogadta a kormány által részvényenkint ajánlt 690 forintnyi árt, s igy a láncz-híd végre meg van váltva. — Érdekes tudni, hogy a majdnem 4 óra hosszat tartó gyülésen egyetlen magyar szó sem volt hallható.

= **Lónyai távozását** illetőleg a „P. L.“ következőket irja: A folyó hét végén vagy a jövő hét elején teendi meg Lónyay ur utolsó előterjesztéseit mint magyar pénzügyminister. Ezek között van a vasuti kölcsönről, szintugy a közös aktivákról és passivákról szóló jelentés, az adó enquéte munkálatai (egyenes adó só- és dohányegyedáruság, szesz és czukoradó,) melyek hat erős kötetet tesznek. Végül Lónyai ur egész pénzügyministeri működésének átnézetét fogja adni és az 1869-iki pénzügyi kezelésről is közléseket teend melyek hir szerint igen kedvezően szólnak: nevezetesen a befolyt adók nemcsak elérték, hanem tul is haladták volna a föltett összeget. Ez előterjesztésekkel Lónyai magyar pénzügyministeri működése véget érne. — Ideje volna már.

Párisból.

A távsürgönyök tegnap érdekfeszitő hireket hoztak Párisból. A népszavazás megtörtént, de eredménye erkölcsi vereség a császárságra nézve. A nagy városokban mindenütt tulnyomó többségben vannak a nem-szavazatok. A hadseregnek közel hatodrésze is nemmel szavazott. — Eddigelé 7,105,000 igen- és 1,415,000 nem-szavazat jutott köztudomásra. Miután mintegy két millió választó nem ment szavazni, feltehető, hogy negyedfélmillióra megy azon választók száma, kik elégedetlenek a császársággal. A földnép, mely teljesen a kormányközegek befolyása alatt áll, most is majdnem kivétel nélkül igen nel szavazott, s a császárság egyedül neki köszönheti, hogy a szavazásnál nem maradt kisebbségben. Mindazáltal a párisi és bécsi börzéken mutatkozó panique, s a külföldi független sajtó egyhangu véleménye azt bizonyitják, hogy a szavazás eredménye átalán erkölcsi vereségnek tekintetik a császárságra nézve.

Tegnap délutáni sürgönyök szerint Párisban lázadás kisértetett meg. Az erre vonatkozó hirek igy hangzanak:

Páris, május 10. Tegnap este itt **zavarok** történtek ki. Egy erős csoport a Temple-külvároson átvonulva, a „Marseillaise“-t énekelte, és ismételve éltette a köztársaságot. Erre a tömeg feldöntött három omnibust és **torlaszt emelt,** mely azonban gyorsan eltávolittatott. Egy szakasz lovas vadász ügetve vonult végig a Temple-külváros utczáin, szétszórva a népcsoportokat. Egy másik torlasz a Méricourt-utczában emeltetett, hol a tömeg két omnibuszt döntött föl A párisi gárda azonban csakhamar elfoglalta ezen torlaszt is. Itt Rochefort Henriket éltették. E városrészben valamennyi bolt bezáratott. A Meau-utczában szintén **torlasz** emeltetett. A Vilette-boulevardon a rendőrcsapatok szétugrasztottak egy zajongó tömeget. A Chateau d'Eau nevü kaszárnya előtt egy osztály katonaság szétugrasztotta az ott egybegyült jelentékeny néptömeget, mely alkalommal ennek egyik vezetője sulyosan megsebesült. Egy katona, ki a laktanya előtt őrt állott, állitólag eltünt. Egy másik katona csatlakozott a fölkelőkkel, de később elfogatott a rendőrök által. A Luxembourg-kert előtt álló csoportok azt kiálták: „Éljen a hadsereg! Éljen Rochefort!“ A vidéken nyugalom uralkodik.

— A pesti börzére tegnap távsürgönyök érkeztek Bécsből, melyek az ottani börzén uralgó rémületet azzal indokolják, hogy Napoleon császárra **lövések** történtek. Eddigelé azonban még nincs igazolva e hir.

A francziaországi népszavazás eredményére vonatkozó párisi sürgönyöket a következőkben foglaljuk össze:

— **Páris,** május 9én este. A Chateau d'Eau laktanyában a katonaság közül 1652 igennel, és 1133 nemmel szavazott. A vidéki helyőrségek szavazatának eredménye eddigelé 219,200 igen és 36,598 nem szavazat.

— **Páris,** május 9-én délutáni $3^1/_4$ órakor. A párisi helyőrség negyedrésze nemmel szavazott. A párisi szavazásnak összes eredménye következő: 184,946 választó **nemmel** szavazott; igennel csak 139,587 választó. 9637 szavazat érvénytelen volt. — 92,714 párisi választó nem szavazott. — Majdnem minden nagyobb franczia városban nemmel szavazott a választók többsége.“ Hugo Károly fenyitőtörvényszék elé idéztetett azon manifestum miatt, melyet atyja, Hugo Viktor intézett a „Marseillaise“-ben a franczia néphez.

— **Páris,** május 9-én d. u. 5 óra 15 perczkor. Az összes ministerium benyujtotta lemondását. Ollivier bizatott meg az uj ministerium alakitásával. A népszavazás eredménye folytán az eddigi ministerek közül csak Valdrôme belügyminister mutat hajlamot belépni az uj kabinetbe. — Girardin Emil a népszavazás eredményét „győzelem“-nek nevezi a „Libertè“-ben, s felszólitja a jövendő ministereket, hogy használják fel e győzelmet a bámuló (?) külfölddel szemben is.

A „Borsod" sajtópere.

(Debreczen, máj. 11.)

, Elnök: Sárvári F., jegyző: Szmrecsányi J., birák: Szücs I. Szögyényi I. — Esküdtek: Szabó József, Popper Alajos, Laki Imre, Nánási Ferencz, Balla Gábor, Kökényesi Imre, Ármos Bálint, Ónodi Ferencz, Borsos Ferencz, Nagy Imre, Szücs Mihály, Menyhárt János. Póttagok: Tóth Sándor, Kerekes György, (nem szavaztak.)

Vádló Rácz Ádám miskolczi nyomdász, s a „Borsod" szerk., kit Weinmann véd. Vádlott Eördögh István honvédegyleti jegyző Miskolczon, védője Kiss Albert. A tárgyalást megelőzőleg mindkét fél élt visszavetési jogával. Az esküdtek nem lévén teljes számmal, a tárgyalás csak 10 órakor kezdetett.

Az elnöki beszéd után, jegyző olvassa a vádlevelet, mely szerint vádlott egy 300 példányban nyomott „Nyilt levélben" rágalmazza Ráczot. — E nyilt levél is felolvastatik, melyben hangsulyozva van, hogy Rácz saját lapjában rágalmaz, s nem ad tért védelemre, vádlott ellen névtelenül irat, pedig lovagias elégtételt eddig nem adott, mégis gátolni más becsületét elég nyomorult, kikél vádlott ebben Rácz jellemtelen rágalmai ellen, a hirek nyomorult koholójának s becsület-rablónak nevezi, miért kiczi betyárok megseprüztetésére méltó, végül tanácsolja Ráczfnak, jobb ha megszelidül, s nem lesz mindig vad Rácz. (sic.)

Az ügy, melyből polemia lett, ez: Molnár Endre, ki Rácz szerint honvéd főhadnagy volt, meghalván, temetésére a honvédegylet nem ment, mert a boldogult nem volt igazolt honvéd Rácz ezt nem hitte, s megrótta az egyletet.

Majd ez állitólagos honvéd özvegye iratott volna Rácz szerint vádlottal kérvényt, és szinte R. szerint, vádlott felvállalta, fizetést vett érte, de nem irt. Vádlott is mondja, hogy nem irt, mert a honvéd neje nem volt igazolt honvéd-özvegy. E polemiában irtak egymás ellen kiméletlenül.

Több okmány olvastatott még fel, melyek az ügy felvilágositására czéloztak. Rácz mellett főkép az állitólagos honvédözvegy (W Kati) tanuskodik; vádlott pedig tekintélyes tanukra hivatkozva kimutatja, hogy W. Kati nem hiteles tanu, s vallomása nem elfogadható, s egyszersmind kijelenti, hogy incriminált kifejezéseit nem R. személyére, hanem a névtelen czikkiróra mondta.

Megkezdődött az ügyvédek harcza.

Weinmann bizonyitja, hogy sértés követtetett el s az szándékos, bosszuból eredt volt, és egyenesen R. ellen intéztetett, miért kénytelen volt az esküdtszékhez fordulni, hogy ez R-t, mint becsületében megsértettet, visszaadja a társadalomnak, s folyékony beszédében indokolja, hogy miért kéri kimondani vádlottra a vétkest? — A nyilt levélért.

Kiss A. tiszta öntudattal bocsátja az ügyet az esküdt szék itélete alá; stilistikai botlásaiért nevetéssel kisért beszédében igyekszik kimutatni védencze ártatlanságát, jelezvén Miskolczon a politikai partok ellenséges állását és Ráczot mint lapjában sokszor személyeskedőt rajzolja le. Rácz czáfolatot soha nem fogadott el, s bántatlanul sértegetett, provocálta főleg Eördöghöt, ki aztán kőnyomatu nyilt levelében akarta ezt megtorolni, de ez nem szándékos sértés, csak önvédelem volt prima furiában irva. Kéri védencze felmentését.

Még egyszer mindkét ügyvéd szólott, ismételvén röviden előbbi beszédeiket, mindenik ajánlja védenczét az esküdtszék kegyes hajlamába.

Elnök ezután összevonva előterjeszti az ügyet s jegyzővel olvastatja a kérdéseket, melyekhez egyik fél sem kiván mást tétetni; az esküdtek végre külön szobába vonultak. Kiváncsi volt mindenki az eredményre.

Félórai szünet után Ármos B. az esküdtek főnöke kijelenté az itéletet.

1. kérdés: van-é sértés az incriminált czikkben? 5 igennel, 7 nemmel felelt. 2. kérdés: Eördögh-e szerzője? mind igennel felelt, 3. kérdés: vétkes-e szerző? — 2 igennel, tiz nemmel felelt. Igy vádlott felmentetett. Ma bebizonyult hogy az igazság nem szorul védelemre.

Kell-e magyar nemzeti bank?

(U—i.) Az országyülési bankbizottság legközelebbi szombaton tartá a szünetek után az első ülést. Jelen volt a budapesti kereskedelmi és iparkamara képviselője Kochmeister Frigyes, ki a kereskedelmi kamara válasziratát olvasá fel a bankbizottság kilencz águ kérdésére.

Az első ágára, hogy t. i. kik voltak a közelebbi pénzválság okai, azzal felel, hogy voltaképp pénzkrizis nem is létezett, mert pénz volt elég mint polyva, csak az volt a bökkenő, hogy nem ott volt ahol arra szükség lett volna, azonban a hitel megszorult s igy tulajdonképen hitelkrizis volt. Ennek főokául az alkotmányos élet helyreálltát vallja, mintán az üzérkedés nagyobb és merészebb mérvet öltött. Gyógymódját e betegségnek azonban még nem találták ki — tehát időre és természetre kell bizni.

Igy a budapesti keresk. kamara.

Mi nem találtuk föl a puskaport szintugy mint a ma Sinában utazott Schwartz Berchtold missionarius barát nem; de azért véges elménkkel ugy találjuk, hogy sem csupán a merész kereskedelmi és iparvállalatok, hanem az elvállalt közösügyes hányad miatt az országból kiszivárgó pénzösszeg is nem csekély befolyással van arra, hogy a hitelutja nálunk be van vágva, s az ez és ehez hasonló baj okozta betegséget még mesterséges expediensek — holmi sorsjegy-kölcsönök által sem lehet helyreütni és kiheverni.

A kérdés második ága: — Minő befolyással volt az osztrák nemzeti bank stb.

Itt a kereskedelmi kamara rövid történetét adja az osztrák nemzeti bank 48 előtti müködésének, mely Magyarországra hátrányos volt; 48 után a bank és kormány egy követ fujván, közösen müködtek a csentralisatio müvében Magyarország ellen, a miért a bank hála fejében kényszerfolyamot nyert jegyeinek. A kényszerfolyam-agio hullámzásának keserü levét pedig kereskedelmünk itta meg. A magyar ministerium fennállása óta — ugymond a ker. kamara, — a bank kissé kedvezőbben járt el Magyarország iránt, de kereken kimondja azt is, hogy a „kormány hibájaul róható föl, hogy mindjárt kezdetben a közjogi kiegyezés alkalmából nem rendezte ez ügyet" s most oly lébe hágtunk, hogy amiatt a bankszabadalomnak minden terhe nyom, hasznát pedig nem látjuk. Elmondja, hogy ama drágalátos bank ép akkor szoritá meg a hitelt, mikor legszükségesebb leendett az. Továbbá, a pesti filialnál igen kevés magyar értékpapirra adnak kölcsönt; a leszámitolás pedig tavaly egész 20 millióig növekedett ugyan, s a bank főhasználta saját előnyére a vállalkozási kedvet, de mikor beütött a menykő azaz a krizis, két milliót vissza akart vonni a pesti fiók dotácziójából, s a magyar kormánynak kellett e botrányos visszaélést megakadályoztatni; végre a bank ép a krizis idejében szaporitván érczkészletét, szaporodtak ugyan jegyei, de ez Magyarországon legkevésbbé sem volt észrevehető. —

A budapesti keresk. kamara e nyilatkozata is egygyel több ok arra, hogy önálló magyar nemzeti bankot állitsunk s ne hagyjuk magunkat az idők végtelenéig orrunknál fogva hurczoltatni oly pénzintézet által, mely nemcsak nem magyar, de a magyar ipar és kereskedelem fölvirágzására oly nyomasztólag hat.

A többi kérdés között különösebben az ötödik vonja magára figyelmünket, hogy t. i. kivánatos-e jegybank fölállitása? Erre persze az emlitett kereskedelmi kamara azt válaszolja, hogy egy önálló magyar jegybank felállitása nagy hátrányokkal lenne egybekötve s csak végszükség esetébens, s akkor is a valuta helyreállitása után.

Első nehézségül állitja föl az érczkészlet beszerzését, melyet külföldről kellene szállitanunk jó kamatozás fejében.

(Hát nem guny-e ez annyi ezüstbányánk termőképessége mellett? Hja, persze a quota, a közösügyes boldogság e szörnyszülöttje az a hegyiélek, mely az évi termelvényt tág gyomrában megemészti!)

Még a külföldről hozott érczalapot is inkább választhatjuk, csakhogy az osztrák nemzeti bank jegyeit kell a forgalomból kiküszöbölni, hogy ne foroghasson kétféle bankjegy, mert ennek ismét mi innók meg a levét, mert a mi jó jegyünk ezüstre váltatván, szépen ismét kivándorolna a külföldre, mig a rosz bankjegy in abondonce keringene.

Azt az ellenvetést teszi még a bankfelállitás ellen a kamara, hogy ha nem engednők meg papirjai miskulántiáját az osztr. n. banknak, ez bevonná fiókjait és 25 – 30 millió kölcsöntől lennénk megfosztva s ott lennénk, hol 20 év óta vagyunk. A valuta rendezéseig nem tartja ugyan lehetetlennek Magyarországon a jegybank felállitását, de azt mondja, merész experimentum.

Mi erre azt mondjuk, hogy hol már nincs veszteni mit, ott csak nyerni lehet. Komolyan megfontolt kisérletet kell tennünk mielőbb, ha azt akarjuk, hogy az osztr. nemzeti bank nyüge alól szabaduljunk. Még ha kényszerfolyamot kellene is adni a magyar bank jegyeinek, a legroszszabb esetben sem állanánk oly rosszul mint jelenleg az idegen pénzjegy befolyása alatt.

A hetedik kérdésre, hogy a valuta rögtön helyre állitására nagy bajokat okozna, igaza lehet a keresk. kamarának, mert az államjegyek bevonása az országnak nagy megterheltetésével járna, — de mi azt tartjuk, erőtetésünkbe kerüljön bár s megérezzük is rövid ideig utóhatását, kiheverjük azt, mint az üdülő beteg, ha a müvész kése által a rákfenétől megszabadulhatott. Csak ügyes müvészt az operáczióra.

A nyolczadik kérdésre, hogy t. i. mikép lehetne a valuta helyreállitását előkésziteni? oly választ nyert a bankbizottság, hogy ha az állana, lehetne várni az idők végtelenéig önálló bank után. Azt véli ugyanis, hogy nem elég az államjegyek bevonása és a bankadósság törlesztése, hanem szükséges még a politikai viszonyok állandóságában vetett bizodalom megszilárditása, politikai és közgazdasági szabadelvü intézkedések, tartós béke, ipar és kereskedelem fejlesztése az improductiv államkiadások leszállitása.

Hiszen mind igen szép theoria ez, de vajon biszi-e a tisztelt kamara hogy a politikai viszonyokat e falka esztendőkben meg lehessen szilárditani és mikép? Hát a tartós békeért ki áll jót hanemha Kuhn generalis ur, pedig ily jótállásra aligha koczkáztatna a tisztelt kamara — egy fülelen gombot is!

Az ipar és kereskedés fejlesztésére pedig oly tényező szükséges mint egy önálló magyar nemzeti bank. Ily mozdony nélkül ipar és kereskedelem csak pang — mert mindig csak az osztrák nemzeti bank változékony szeszélyének van kitéve.

Most jő a kilenczedik kérdés: mily intézkedések által lehetne a magyar pénzviszonyokat és hitelt megszilárditani?

Azt mondja a kamara, hogy pénzügyeink teljes emancipatiója és a valuta helyreállitása áll. De miután ezt lehetlennek tartja: azt javasolja, hogy legjobb lesz egyezséget kötni az osztr. nemzeti bankkal, olyformán, hogy ez bankjegyeiből közösügyes költségekhez járulásunk szerint, tehát 30 százalékáig Magyarországra forditattnék stb.

De kérdjük, ha az osztrák bankkal eféle egyezség köttetnék, hogy lehetne a bankra oly befolyást biztositani, mint a minővel az osztrák bir?

Zsedényinek ugyan azt felelte erre Kochmeister ur, hogy eszközlése nem lenne nehéz, — de a módját nem jelölte ki. Kár pedig. Hadd tanultunk volna tőle valami üdvöst!

Bárhogy csürjük, csavarjuk is azonban a dolgot, abban mindenki egyet ért, hogy önálló magyar nemzeti bank nélkül sem a hazai kereskedelem sem a hazai ipar föl nem virágozhatik, és hol ezek csak kinlódnak, ott az átalános nemzeti jólét csak üres hang.

Jelszavunk tehát még mindig ez: „Önálló magyar nemzeti bankot!"

Törvényjavaslat

a köztörvényhatóságok rendezéséről.

(Folytatás.)

54. §. Ha a törvényhatóság a 17. §. vagy az alispán illetőleg polgármester az 58. §. a) pontja alatt megszabott törvényes kötelességét megszegi, vagy pontosan nem teljesiti: a ministerium felhatalmazhatja a főispánt (főkirálybirót stb.) hogy a törvényhatóság mindazon tisztviselőivel, és közegeivel, kikre a végre nem hajtott rendelet végrehajtásánál szüksége van, közvetlenül rendelkezhessék.

Ez esetben a tisztviselők és közegek a főispánnak (főkirálybirónak stb.) a végrehajtásra vonatkozó rendeleteit azonnal és feltétlenül teljesiteni kötelesek, s e miatt a törvényhatóság által feleletre nem vonathatnak.

55. §. A főispán (főkirálybiró stb. a nem engedelmeskedő tisztviselőt és közeget tiszti keresetet alá foghatja, hivatalától felfüggesztheti, vagy elmozditbatja s helyébe mást nevezhet ki.

Az ekként helyettesitett tisztviselők és közegek a következő általános tisztujitásig megmaradnak állomásaikon, és jogok s kötelezettségek tekintetében a többi tisztviselőkkel teljesen egyenlők.

56. §. A kormányrendelet végrehajtásával a főispán kivételes hatalma legott véget ér.

A törvényhatóság, ha sérelmesnek tartja a kormány eljárását, a képviselőháznál kereshet orvoslást.

57. §. A vármegye, szék, vidék, kerület központi tisztviselői: az alispán, jegyző, tiszti ügyész, árvaszéki ülnök, pénztárnok, főorvos, főmérnök levéltárnok, főszámvevő, közgyám, állatorvos.

Kültisztviselők: a szolgabiró, a rendezett tanácsu városok polgármesterei, s a helyi viszonyokhoz képest a járási orvos, járási mérnök, járási számvevő, járási közgyám.

A központi tisztviselő a törvényhatóság székhelyén, a kültisztviselő a járásban (szakaszban) köteles lakni.

58. §. Az alispán a vármegye, szék, vidék és kerület első tisztviselője; mint ilyen:

a) vezeti a törvényhatóság nevében a közigazgatást, intézkedik minden ügyben, mely a közgyülés vagy egyes közegek hatáskörchez utasitva nincs;

b) végrehajtja a közgyülés törvényes határozatait;

c) átveszi a törvényhatóság közönségéhez intézett kormányrendeleteket, leveleket, jelentéseket, folyamodványokat;

d) végrehajtja a kormány rendeleteit.

Ha azonban valamely rendeletet törvénybe ütközőnek, vagy a helyi viszonyok között károsnak, vagy épen kivihetlennek vél: jelentést tesz 24 óra alatt a főispánnak, s távollétében felir az illető ministerhez.

Ha a minister a felirat ellenében továbbra is fentartaná rendeletét és az alispán a ministeri leirat után sem érezné magát a rendelet végrehajtására kötelezettnek: a főispánnak azonnal jelentést tesz, s annak rendeletére, avagy ha távol van annak nevében a rendkivüli közgyülést legfeljebb 10 napra azonnal összehivja, s a rendeletet a közgyülés elé terjeszti, mely azt rögtön felvenni és tárgyalni köteles.

e) végrehajtja a kormány azon rendeleteit, melyek a 17. §. szerint azonnal és feltétlenül végrehajtandók, s eljárásáról a végrehajtás után a legközelebbi rendes közgyülésnek jelentést tesz;

f) aláirja a törvényhatóság nevében kiállitott okmányokat, leveleket és felterjesztéseket;

g) őrködik, hogy a kormányrendelet ellen intézett felirat 3 nap alatt felterjesztessék; (17. §.)

h) őre a törvényhatóság pecsétjének;

i) utalványoz a házi pénztárra a költségvetés korlátai között;

k) rendelkezik a törvényhatóság tisztviselőivel, a segéd- és kezelő személyzettel, s ha egyik vagy másik hivatalos kötelességének teljesitésében vagy valamely hivatalos megbizásban pontosan el nem jár: a teendők teljesitésével más rendes vagy tiszteletbeli tisztviselőt biz meg, s azt a házi pénztárból a hanyag tisztviselő fizetésére utalványozott napdijakkal látja el.

l) elrendeli a karhatalom alkalmazását;

m) megvizsgálja havonkint a törvényhatóság pénztárait a számvevő és tiszti ügyész közbejöttével;

n) a közgyülésnek, s a főispánnak tüzetes jelentést és intézkedéseiről, és a törvényhatóság állapotáról;

o) intézkedik a közgyülési tárgyaknak az állandó választmány által előkészitéséről s az egyes ügydarabok teljes felszereléséről;

p) eljár mindazon ügyekben, a melyeket egyik vagy másik élő törvény az alispánra biz.

Egyesek az alispán sérelmes határozatait a belügyministerhez fellebbezhetik.

59. §. A jegyzők a közgyülés, az állandó és igazoló választmány és ideiglenes szakbizottságok s küldöttségek jegyzőkönyveit viszik.

A határozatokat, a közgyülést és alispáni felterjesztéseket, jelentéseket, leveleket fogalmazzák.

A törvényhatóság nevében kiállitandó okmányokat elkészitik, s a közgyülésen a tárgyakat előadják.

Ha az alispán beteg, ha távol van, vagy az alispáni szék üres: az alispáni teendőket a főjegyző teljesiti.

60. §. A tiszti ügyész az árvaszék elnöke s a törvényhatóság jogi tanácsosa. Véleménye olyan ügyben, melynél a jog szempontja a döntő, a határozathozatal előtt mindig meghallgatandó.

Őre a törvényeknek, a törvény erejével biró szokásnak, a törvényhatóság szabályrendeleteinek az önkormányzatban és a közgyüléseken. Képviseli a törvényhatóságot magán ügyeiben.

Meginditja a széksértési kereseteket, s inditványozza a kiszabandó birság mennyiségét.

Foganatositja a tisztviselők ellen elrendelt tiszti keresetet. (77. §.)

61. §. A szolgabiró a járás (szakasz) első tisztviselője.

Felügyel a hatósága alatt álló községekre, és gyakorolja azon jogokat és teljesiti azon kötelességeket, melyeket a törvény és szabályrendeletek reá ruháznak.

Utasitásait a mennyiben a törvény kivételesen másként nem intézkedik, az alispántól és az alispán utján veszi, s közvetlenül azzal érintkezik.

Külön pecséttel bir, a törvényhatóság czimerével, s a járás (szakasz) nevét tartalmazó körirattal.

Teendőinek pontos ellátására a törvényhatóság költségén irnokot tart, és azzal saját felelősségére szabadon rendelkezik. Egyesek a szolgabirónak a törvény és szabályrendeletek által körülirt hatáskörben önállólag hozott sérelmes határozatait az alispánhoz s onnan a belügyministerhez fellebbezhetik.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

* **A lövölde** ünnepélyes megnyitása, zene előadással (bemenet 40 kr.) egybekötve május hó 29-dikén lesz. Lődijakra 20 arany és 8 tallér van kitüzve, és pedig I. A legjobb lövésre (négyesen alól nem adatik ki dij), 1-ső dij 6 arany, 2-ik 3 ar.; 3-ik 2 ar.; 4-ik 1 ar.; 5-ik 2 tallér, II. Legtöbb körre 1-ső dij 4 arany és 2 tallér, 2-ik 2 arany 2 tallér, 3-ik 1 arany 1 tallér 4-dik 1 arany, 5-ik 2 tallér. Az alapszabályok értelmében dijakra csak az versenyezhet, ki legalább 20 lövést vált egyszerre. A lövés kezdődik reggeli 10 órakor s tart d. u. fél 1 óráig, délután pedig 2 órától 6-ig; azután a dijak odaitélése következik, melyek is a helyszinén osztatnak ki legjobb lövők között. Ugyanazon napon a nagy erdőn társas ebéd is rendeztetik, mire előre is elfogad előjegyzéseket első lövészmester Borsos F. — Általában az egylet mindent elkövet, hogy e megnyitást minél érdekesebbé tegye, mindazon akadály el lesz háritva, mi eddigelé a lövöldei mulatságokra kellemetlen hatással volt, ugy a helyiségek berendezését, mint az ellátást illetőleg. Ily nagy dijak még nem voltak kitüzve soha lövöldénkben. E szerencsés körülményt a minden szépre és nemesre áldozni kész hölgyeken kivül Szőllősy János első fölövészmester buzgalmának, s fáradhatlan kitartásának lehet köszönni. A lövöldei bál junius 26-án lesz.

Reméljük, hogy a t. közönség is viszonzandja az egylet szives fáradozásait!

| **Ki ül fel a lóra?** Tegnap reggel a szentanna-utczán sürü ostornyélpüfögés vonta magára a járó-kelők figyelmét. Egy kőszivü lótulajdonos akarta ily módon dressirozni makranczos lovát, mely minden felülési kisérleteit akkében hiusitá meg, hogy a szegény ember több izpen kellemetlen érintkezésbe jött a burkolattal. — Egy arra menő fiatal polgár látván ezt, ajánlkozik, hogy felül ő a lóra. „Dej'szen uram nem ülhet fel arra senki!" — szólt a boszus gazda. No fogadjunk két itcze borban, válaszolt az ifju. — Az alku meglett s egy pillanat mulva a derék vállalkozó a lovon ült, mely sehogysem tudta őt levetni. — Ezt látván a kárvallott busan sohajtott fel: hej! az ör . . . vigye el a gonosz lovát, még most is pénzembe kerül, midőn megszégyenit.

(Beküldetett.)

* **Guzman Róbert** csütörtökön este nyitja meg a Nagy-Várad utczai 2089. sz. a. vendéglője udvarkertét. A vendégek kitünő ellátásáról gondoskodva van. Oláh Józsi ismert zenekara fogja mulattatni a vendégeket.

* **Dicséretes gyorsaság.** Május 6-áról a következő sorok küldettek be hozzánk: „Ma d. u. kaptam egy sürgönyt, mely a távirdai hivatal tőszomszédságába volt czimezve, és saját jegyzetük szerint feladatott Pesten déli 12 óra 14 percz, megérkezett 1 óra 14 perczkor, és a szomszédházhoz kézbesittetett épen 4 órakor. Ezen hanyagságot többször tapasztaltam, de most annyival sajnosabban esett mivel nekem e két órai késedelmezés épen 25 ftomba került." Több figyelmet kérnénk a közönség irányában.

* **A honvédek, mint tüzoltók.** Mult szombaton d. u. 5 óra tájban valami pajkos juhászbojtár meggyujtotta a hatvanutczai honvédlaktanya átellenében szétszórva levő szemetet, s a tüz harapódzott, de csak 8 órakor vették észre a honvédek, ekkor riadót fuvattak, s a szilaj legénység a hely szinére sietett, a tócsából nagy buzgalommal hordták a vizet, és a veszélynek sikerült elejét venni; a tüz itt különösen szőlős kerteket és a laktanyát fenyegette.

* **(Beküldetett.)** A népkertben tegnap előtt mulatott egy kis kedélyes társaság. Az általános jókedvet kellemetlenül zavarta meg a kertész illetlen szavakban kitört megtámadása, mint — ugymond — neki sok munkájába kerül az utak ujra kiegyengetése. Az ott mulatottak bátorkodnak kérdeni, hogy mire való az a népkert, ha a közönségnek tiltva van oda járni s ott mulatni, midőn különben is oly érezhető hiány van városunkon, mulató- és séta-helyekben?!

* **A kucséber-játékot** a kapitányi hivatal végleg eltörölte városunkban; a kucsébereknek ezután játszani nem, csak árulni szabad áruczikkeiket.

* **Vitézi tett.** Nagyváradutczán tegnapelőtt egy ló megbokrosodva, kiszabadult az istállóból, s az utczán nyargalászott, kergetvén szét a járókelőket; egy honvédtiszt látva ezt, hozzá pattan a szilaj lóhoz, s azt serényénél fogva — megállitja.

* **Darabosutczán** mindennapi dolog a szekerek és talyigák feldülése, melyből nem csekély kár származik; az épités alkalmával kibányászott földeket megkezdték már onnan hordani, s oly gödröket hagytak, hogy ott békében járni nem lehet. E bajon az ut elegyengetése által könnyen segithetni.

| **A kapitányi hivatalt** felkérjük, a péterfia-utcza végén lakó Lakatos Gyula urat figyelmeztesse, hogy a gyalog járdáról az épitésel okozott kődarabokat, melyek ides-tova 6 hete, hogy az ottan eljárni akarókat akadályozzák, hányassa el; nagyon csodálkozunk azon, hogy a mindennap ott eljáró, s azon utczán lakó utczabiztos figyelmét nem vonta e disztelen nagy domb magára. — Azon reményben, hogy intézkedés fog afelől tétetni, bátor voltam figyelmeztetést tenni.

(Beküldetett.)

— **Sürgönyforgalom** május 8-án a helybeli m. k. távirdai állomáson. A pénztár-

---

TÁRCZA.

A tüzpróba.

Regény az amerikai életből.

— Irta: **Dr. Williams J. B.** —

(Folytatás.)

Azt én tiszta lelkiismerettel nem tehetem, — szólt Dent, — mert bármennyire tiszteljem is önnek véleményét ismétlem, nem látom annak szükségességét.

— De hát a boldogultnak kezeit sem akarja megvizsgálni, hogy legalább meggyőződjék, hogy a haláleset állitólagos okának semmi nyoma?

Dent hallgatott nehány pillanatig és valószinüleg megfontolván, hogy ily inditványt eszélyesen visszautasitani nem lehet, igy szólt:

— Semmi ellenvetésem e tekintetben doktor! Mindjárt is oda mehetünk, még mielőtt körutamat megtenném.

Reginald örülve, hogy Dentet ennyire is rávehette, könnyebbülve érezte magát s a halottas házhoz érve azonnal benyitának ama szobába, hol az elhunyt volt kiteritve. Ismét meggyujtá a viaszgyertyát s átadva azt Dentnek, kérte, hogy tegye meg vizsgálódásait.

Dent közeledett az ágyhoz, fölemelte a halott kezét, de alig pillantott arra, midőn igy kiált föl:

— Már doktor, ön részletes vizsgálatot nem tehetett, mert itt tisztán látható a hely, ahol a tü behatolt. Nézzen ide!

Valóban ugy volt. A középujj körme hoszszában tisztán látható volt az. És mégis kész lett volna dr. Charlton megesküdni, hogy az még előbb nem volt észlelhető.

— Midőn ezelőtt egy órával e kezet megvizsgáltam, — szólt határozottan, — e jegy nem volt rajta. Erre kész vagyok esküt tenni.

Dr. Dent mindenkép igyekezett ügytársát afelől meggyőzni, hogy el volt fogulva és káprázott szeme, midőn észlelődött és végre azt a kérdést intézte hozzá, vajjon komolyan hiszi-e, hogy valaki a házból e mütétet távolléte alatt véghez vitte volna?

Hogy felelhetett volna erre Reginald, anélkül, hogy azonnal föl ne lépjen Evelynné ellen?

Ő kikerülte a kérdést s pár pillanat mulva igy szólt:

— Én mint nagy szivességet kérem öntől, hogy Evelyn urra használja föl befolyását s kérje meg őt, hogy a post mortem vizsgálatba beleegyezzék.

— Kedves doktorom! — viszonzá Dent, — bármennyire ohajtanám is ezt tenni nem egyeztethetem azt lelkiismeretemmel össze. Hogy ezt tehessem ki kellene nyilatkoztatnom, hogy a szerencsétlen esetre nézve nem vagyok tisztában s valóban gyanum volna, hogy valaki a háznál a szegény fiuval strichnint itatott és hogy nem traumatic tetanus az ok, — holott én utóbbi felől határozottan meg vagyok győződve.

— Jól van doktor! Akkor tehát legyen oly szives ma délután két órakor ismét eljőni! Addig némi tudakozódást teendek.

— Avec plaisir! — Örömmel! — válaszolt Dent, távoztakor. Reginald el volt csüggedve, mert Dent orvos és Evelynnével szemközt, kevés reményt táplált arra nézve, hogy Evelyn urat a kérdéses vizsgálatnak megnyerhesse. Tisztán állott előtte, hogy Evelynné az ő távollétét fölhasználván, a mütészetet, melyben előbb megzavartatott, végbe vitte. A cselédeknél tett kérdezősködései után arról értesült, hogy Evelynné még azután egyszer volt a halottas szobában, s csak most sajnálta, hogy Lionellel is meg nem vizsgáltatta a halottnak kezét. Afelől meg volt győződve, hogy ily körülmények közt mindenki azt fogná állitani, hogy ő tévedett, bármily határozottan állitaná is az ellenkezőt.

Tetanus versus Strichnin.

Midőn dr. Charlton szobájába visszatért, csöngetett az inasnak oly czélból, hogy ez Waltert hozzá beküldje. Miután ez igen értelmes, okos fiu volt, azt hitte Reginald, hogy ettől is majd kitudhat egyet-mást.

A gondviselés kegyajándéka az, hogy a gyermekek, nem érzik oly mérvben a veszteséget a közel hozzájuk tartozottak elhalása miatt, mint a felnőttek. Ha ez másképen volna — mily kimondhatlan fájdalom boritaná akkor el a világot! Walter a 14 é es fiu, fivére elhunytakor magán kivül volt a fájdalomtól, de 12 óra elég volt, hogy afelett győzedelmeskedjék.

— Édes Walter — szólt hozzá Reginald — azért hivattalak, hogy nehány kérdést intézzek hozzád szegény testvéredet illetőleg.

— Szegény Edward! — kesergett a gyermek, miközben fájdalma ujból kitört.

— Ülj le gyermekem s végy erőt magadon, hogy megérthess engem s helyes feleletet adhass. Tudsz-e te arról valamit Walter — folytatá midőn a fiu ismét magához tért, — hogy Edward tegnapelőtt tüvel szurta volna meg ujját.

— Az nem is történt — szólt a fiu határozottan. — Lionel bátyám is ugyanezt kérdé az előbb tőlem.

— Miért gondolod te, hogy az meg nem történhetett.

— Én egész napon át együtt voltam vele és ő minden bizonynyal közölte volna azt velem. Edward még sohasem karczolta meg ujját ugy, hogy azt nekem meg ne mondta volna.

— És este elég vidor volt a mulatság alkalmával.

— Tökéletes jó kedvében volt. Olyan derült volt aminő csak lehetett s egész este folytonosan tréfálkozott.

— Nem együtt estelizett ő veletek?

— Nem, de ő folytonosan felszolgált az asztalnál s egyre kaczagott folytonosan.

— Nem vetted-e észre, hogy akkor este valamit evett volna?

— A vacsora előtt evett egy kevés lepényt és azután egy narancsot.

— Láttad, ki adta neki a narancsot?

— A mama. Ő több tányérral kinálgatózott és midőn Edwart egyet kivett, azt mondta, hogy nem eléggé érett és egy mást, sötétebbet választott számára ki.

— Vajon megette-e egészen azt a narancsot?

— Körülbelől felét ehette meg, anélkül, hogy valamit szólott volna. Azután savanyu arczot vágott s igy szólott: „Pfuj! mily keserü ez a narancs és a tüzbe dobta.

— Szólott még később valamit?

— Igen. Panaszkodott, hogy szája nagyon keserü s több pohár vizet megivott, hogy azt eloszlassa.

— Mennyi idő mulva jött rá a roham?

— Én ugy gondolom, egy fél óra mulva. — Nem láttam azután, mert a társaságba vegyült.

Többet nem tudott Walter a doktornak mondani. De ennyi ép elég volt Reginaldnak. Midőn 2 órakor, amint tervezték, Dent orvos beállitott, egyszerüen elmondá ennek, hogy oly körülmények tudomására jött, melyek a post mortem vizsgálatot okvetlenül követelik. Dent csak fejét rázta és dr. Charlton átlátta, hogy semmi sem képes őt megingatni véleményében. De mivel semmi vesziteni való idő nem volt, elhatározta magában, hogy egyenesen Evelyn urhoz fordul s kérte Dent orvost, hogy visszatérteig várakozzék rá.

Evelyn ur olvasószobájában volt. Midőn Reginald belépett, nagyon kellemetlenül hatott rá, hogy nejét is ott találta, kinek szeméből észre lehetett venni, hogy megijedt, de azután — mint ez a nőnél mindig történt — ismét visszanyerte nyugodtságát. Miután épen nem látszott hajlandónak a szobát oda hagyni eltökélte magát Reginald, hogy inditványát jelenlétében is eléadja.

— Evelyn ur, — kezdé az ifju — én igen szomoru ügyben jöttem önhez, mit inkább szeretnék mellőzni, de kötelességem parancsolja, hogy kételyeimet, feledhetlen fiának hirtelen történt halálára nézve, ön előtt kifejezzem.

Ugyanekkor egy pillantást vetett a nőre, ki elhalványulva, hirtelen kivonta kezét férjééből, nehogy ez remegését észrevegye.

— Az volt mondva — folytatá Reginald, — hogy a szegény Edward traumatic tetanusban mult volna ki. E betegség csupán idegbomlás és az idegek megsérülése következtében áll elő. De részletes vizsgálódásom után sem fedezhettem föl ily sérülést, és határozottan merem állitani, hogy afélét rajta kilencz óráig nem is lehetett látni. —

— Nem azt mondád-e te nekem kedvesem — szólt Evelyn nejéhez fordulva, — hogy Edward tegnapelőtt panaszkodott, hogy egy varrótüvel megszurta az ujját?

— Igen Róbert, — szólt a nő siránkozva — a szegény gyermek panaszolta ezt nekem.

— Én csak azt mondom Evelyn ur, — szólt Reginald — hogy a halálnak az oka ezzel nincs megállapitva, és véleményem szerint nem csak tudományos szempontból, de főleg önnek, az atyának nyugalmáért szükséges hogy az egész dolog tisztába legyen hozva.

— De hát mikép akarja ön ezt, kedves doktor? — kérdé Evelyn gondolkodásba merülve.

— Önnek beleegyezését, kérem egy post mortem vizsgálatra nézve, — válaszolt Reginald.

(Folyt köv.)

ében dijakra csak az versenyezhet, ki leg-
b 20 lövést vált egyszerre. A lövés kezdődik
eli 10 órakor s tart d. u. fél 1 óráig, délután
g 2 órától 6-ig; azután a dijak odaitélése
tkezik, melyek is a helyszinén osztatnak ki a
n társas ebéd is rendeztetik, mire
is elfogad előjegyzéseket első lövészmester
os F. — Általában az egylet mindent elkövet
e megnyitást minél érdekesebbé tegye, s
azon akadály el lesz háritva, mi eddigelé a
dei mulatságokra kellemetlen hatással volt
a helyiségek berendezését, mint az ellátást
leg. Ily nagy dijak még nem voltak kitüzve
lövöldénkben. E szerencsés körülményt a
en szépre és nemesre áldozni kész hölgyeken
Szöllősy János első fölövészmester buzgal-
ak, s fáradhatlan kitartásának lehet kö-
ni. A lövöldei bál junius 26-án lesz.
Reméljük, hogy a t. közönség is viszonoz-
ja az egylet szives fáradozásait!
| **Ki ül fel a lóra?** Tegnap reggel a
tanna-utczán sürü ostornyélpüfögés vonta
ra a járó-kelők figyelmét. Egy köszivü lótu-
nos akarta ily módon dressirozni makran-
lovát, mely minden felülési kisérleteit akké-
hiusitá meg, hogy a szegény ember több iz-
kellemetlen érintkezésbe jötta burkolattal.—
arra menő fiatal polgár látván ezt, ajánlko-
hogy felül ő a lóra. „Dej'szen uram nem ül-
fel arra senki!" — szólt a boszus gazda. No
djunk két itcze borban, válaszolt az ifju. —
ku meglett s egy pillanat mulva a derék vál-
zó a lovon ült, mely sehogysem tudta őt le-
. — Ezt látván a kárvallott busan sohajtott
ej! az ör . . . vigye el a gonosz lovát, még
is pénzembe kerül, midőn megszégyenit.
(Beküldetett.)
* **Guzman Róbert** csütörtökön este
meg a Nagy-Várad utczai 2089. sz. a.
églője udvarkertét. A vendégek kitünő ellá-
ól gondoskodva van. Oláh Józsi ismert zene-
fogja mulattatni a vendégeket.
* **Dicséretes gyorsaság.** Május
l a következő sorok küldettek be hozzánk:
d. u. kaptam egy sürgönyt, mely a távirdai
al tőszomszédságába volt czimezve, és saját
etük szerint feladatott Pesten déli 12 óra 14
, megérkezett 1 óra 14 perczkor, és a szom-
ázhoz kézbesittetett épen 4 órakor. Ezen
gságot többször tapasztaltam, de most any-
sajnosabban esett mivel nekem e két órai
elmezés épen 25 ftomba került." Több
met kérnénk a közönség irányában.
* **A honvédek, mint tüzoltók,**
szombaton d. u. 5 óra tajban valami paj-
juhászbojtár meggyujtotta a hatvanutczai
édlaktanya átellenében szétszórva levő sze-
, s a tüz harapódzott, de csak 8 órakor vet-
szre a honvédek, ekkor riadót fuvattak, s a
legénység a hely szinére sietett, a tócsából
buzgalommal hordták a vizet, és a veszély-
sikerült elejét venni; a tüz itt különösen a
s kerteket és a laktanyát fenyegette.
* **(Beküldetett.)** A népkertben tegnap
mulatott egy kis kedélyes társaság. Az ál-
os jókedvet kellemetlenül zavarta meg a ker-
illetlen szavakban kitört megtámadása, mive
gymond — neki sok munkájába kerül az utak
kiegyengetése. Az ott mulatottak bátorkod-
kérdeni, hogy mire való az a népkert, ha a
nségnek tiltva van oda járni s ott mulatni
n különben is oly érezhető hiány van váro-
on, mulató- és séta-helyekben?!
* **A kucséber-játékot** a kapitány-
al végleg eltörölte városunkban; a kucsébe-
ek ezután játszani nem, csak árulni szabad
zikkeiket.
Vitézi tett. Nagyváradutczán tegnapelőtt
ó megbokrosodva, kiszabadult az istállóból,
utczán nyargalászott, kergetvén szét a járó-
et; egy honvédtiszt látva ezt, hozzá pattan
aj lóhoz, s azt serényénél fogva — meg-
.
* **Darabosutczán** mindennapi dolog a
rek és talyigák feldülése, melyből nem cse-
kár származik: az építés alkalmával kihányt
ket megkezdték már onnan hordani, s oly
őket hagytak, hogy ott békében járni nem le-
E bajon az ut elegyengetése által könnyen
etni.
| **A kapitányi hivatalt** felkérjük,
erfia-utcza végén lakó Lakatos Gyula urat
meztesse, hogy a gyalog járdáról az építés-
ozott ködarabokat, melyek ides-tova 6 hete,
az ottan eljárni akarókat akadályozzák, há-
a el; nagyon csodálkozunk azon, hogy a min-
ap ott eljáró, s azon utczán lakó utczabiztos
met nem vonta e disztelen nagy domb ma-
— Azon reményben, hogy intézkedés fog
tétetni, bátor voltam figyelmeztetést tenni.
(Beküldetett.)
— **Sürgönyforgalom** május 8-án a
eli m. k. távirdai állomáson. A pénztár-

venni, hogy megijedt, de azután — mint ez
él mindig történt — ismét visszanyerte nyu-
ágát. Miután épen nem látszott hajlandónak
bát oda hagyni eltökélte magát Reginald,
inditványát jelenlétében is eléadja.
Evelyn ur, — kezdé az ifju — én igen
ra ügyben jöttem önhez, mit inkább szeret-
ellőzni, de kötelességem parancsolja, hogy
eimet, feledhetlen fiának hirtelen történt
ra nézve, ön előtt kifejezzem.
Ugyanekkor egy pillantást vetett a nőre, ki
ányulva, hirtelen kivonta kezét férjééből,
y ez remegését észrevegye.
— Az volt mondva — folytatá Reginald, —
a szegény Edward traumatic tetanusban mult
ki. E betegség csupán idegbomlás és az
k megsérülése következtében áll elő. De rész-
vizsgálódásom után sem fedezhettem föl ily
st, és határozottan merem állitani, hogy
rajta kilencz óráig nem is lehetett
—
— Nem azt mondád-e te nekem kedvesem
ölt Evelyn nejéhez fordulva, — hogy Edward
előtt panaszkodott, hogy egy varrótüvel
urta az ujját?
— Igen Róbert, — szólt a nő siránkozva —
gény gyermek panaszolta ezt nekem.
— Én csak azt mondom Evelyn ur, — szólt
ald — hogy a halálnak az oka ezzel nincs
lapitva, és véleményem szerint nem csak
hányos szempontból, de főleg önnek, az atyá-
yugalmáért szükséges hogy az egész dolog
ba legyen hozva.
— De hát mikép akarja ön ezt, kedves dok-
— kérdé Evelyn gondolkodásba merülve.
— Önnek beleegyezését, kérem egy post
em vizsgálatra nézve, — válaszolt Reginald.
(Folyt köv.)

nál felvétetett sürgöny 63 db. megérkezett és kézbesittetett 67, felvett 193, kiadatott 193, összesen 516. Dobrowszky.

Fővárosi értesitő.

** Ifj. gróf Haller Ferencz — mint az „E—r" hallja — Pest városa törvényszéke előtt keresetet inditott a kormány ellen valami kárositás miatt.

** Cassanova asszony oroszlánaival nem sokára az állatkertben fog esténként előadásokat tartani.

** A tavaszi lóversenyek első napján 763 fogat szállitotta a közönséget a lóversenytérre; miből következtethető, hogy a sportsmanek ez érdekes mulatsága kitünően sikerült.

** Budán tegnapelőtt a Sáros-fürdőben egy ismeretlen öreg nő fürdés közben lerogyott s a gyors segély daczára meghalt.

** A kétszerecsen-utczában két katona és egy polgári egyén közt verekedés támadt; a katonák kardjaikat használták, azonban egy biztos mégis letartóztatta volna, ha több, véletlenül arra jövő altiszt őket erővel ki nem szabaditja, miközben a társa segélyére siető másik biztost fején kardjaikkal oly sulyosan megsebesitették, hogy élete komoly veszélyben forog.

Belföld.

** A tasnádi követválasztás. Magán táviratok után két izben is szóltunk a tasnádi országos képviselőválasztásról, most bővebb tudósitás fekszik előttünk, melyből felemlitjük a következőket. — E kerületben három jelölt lépett fel, u. m. Guthy Benő, ügyvéd, (baloldali), Bagossy Sándor, (öt izben már képviselő), és Papp László (szántói román lelkész s esperes). A választók igen nagy számmal jelentek meg a helyszinén. Fel volt állitva a rend fentartása végett egy csapat lovas katonaság is, és daczára ennek, a románok (Papp emberei) megtámadták a magyarokat, miből dühös verekedés támadt; ekkor a katonák közbe léptek, egy román halva maradt a csatatéren, hat pedig sebet kapott. Nem sokára lecsillapult a zaj, s elmult az ingerültség. Később a románok előre látván pártjok bukását, eltávoztak a szavazás helyiségéről. Ezután minden szép rendben folyt. — Guthy kapott 1047, Papp 693, Bagossy 72 szavazatot. E szerint képviselő lett Guthy Benő.

** A kecskeméti ref. főiskolának Madarasi László tanár becses éremgyüjteményt ajándékozott, melyben több példány van a római császárság korából is.

** Rabló banda. Szabolcsmegyében egy csendbiztos 24 férfi és 14 nő tagból álló rabló bandát fedezett fel. Sokáig kergette őket, mig 3 férfit s 2 nőt elfogott: ezek bevallották, hogy több nagy rablást követtek el Szabolcs és Beregme gyeben.

** Emlékünnepély. Székesfehérvárt a „Vörösmarty kör" május 5-én megünnepelte a nagy költő szobra leleplezésének évfordulóját. —

** Hamar kezdte. Egy cselédfiu Landzséren urnőjét éjjel baltával megtámadta, szándéka gyilkolás volt, mit a törvényszék előtt is nyiltan bevallott. A fiu még 11 éves volt.

** Egynépiskola rajza. — A simonfai (Somogy) iskolát ha nézi valaki, épen ugy tünik fel előtte, mint az alföld egyik tanyája, melyet a délibáb ringat: sem a földön nincs, sem az égen! . . . Ez iskolát is csak a mester imádsága tartja, hogy ott nem nyomja gyermekeivel együtt. Épen olyan, mint a kaposvári plebánián a káplánok kályhája, melyet csak azért nem mernek befüteni, mert félnek, hogy összedől.

** Tasnádról vett értesités szerint Csencs Ferencz orvostudor — ki kertészeti-egyleti kiállitásaink alkalmával több izben kitüntetéseket nyert jeles boraiért — tegnap jobb életre szenderült. Béke poraira.

** Szabolcsmegye és a hajdukerület orvosai és gyógyszerészei e hó 2-án egyletet alakitottak; az első ülésen 34 tag jelent meg, 24 pedig irásban jelentette ki csatlakozási szándékát. A tisztujitó gyülés azonnal megtartatik, mihelyt a kormány megerősiti az alapszabályokat. Igy mondja a „Ny. K." De minek a kormány megerősitése? Hiszen az egyletek csak tudomás vétel végett szokták felterjeszteni alapszabályaikat.

** Nyiregyházán a városi képviselő testület utóbbi gyülésén elhatároztatott, hogy a házak ujból számoztassanak. Bizony az ilyen intézkedés nálunk is elkelne már.

** Győrből. A közelebbi bizottmányi gyülésen a főispán 50 fttal megkezdvén az aláirást a honvédmenházra, e czélra rögtön 300 ft gyült. Az általunk is emlitett 82 éves vőlegény nem tarthatta meg lakadalmát, mert az uj pár elaludta az esküvőt. — Szerelmi rosz viszonya következtében egy szobaleány főbe akarta magát lőni, de fegyvere félre sült.

** Uj vasutvonal. Csaba, Orosháza és Vásárhely között a vasutvonal mielőbbi megnyitását az érdeklett városok a ministeriumnál szorgalmazni elhatározták.

** Matók Béla a „Vásárhelyi Közlöny" jó tollu munkatársa a szabadságolt állományba főhadnagygyá kineveztetett. A kitüntetés, ugy látszik, valahára az ellenzéki férfiakra is rákerül.

** Nagykállóban Szabolcsmegye közelebb tartott bizottmányi gyülésén a báthori járási lelépett főszolgabiró Szegedi István helyett Vay István, alszolgabirává Ujlaki György, esküdtté Jármi Jenő választattak. Azon inditvany, hogy a be ügyérséghez Nyiregyházán, Nádudvaron, és Kis-Várdán Kálló mellőzésével felállitandó törv. székek érdekében küldöttség menesztessék, — elvettetett.

** A Szamos háborog. Erdélyben Iklodnál e napokban kiöntött a medréből. A Tisza pedig ugy leapadt, hogy a tutajok alig mozoghatnak rajta, s e miatt a sószállitás lassan foly.

** A nádudvari kerületben még kormánypárti lapok is valószinünek tartják, hogy Zichy Sándor gr. (baloldali) fog képviselőül megválasztatni.

** Szegednek összes lakossága felyül van a 70 ezeren, de azért nem tartjuk valószinünek, hogy a jövő hóban inditandó német szaklap megélhessen ott.

** Természeti ritkaság. — Győrött a napokban egy 82 éves öreg tartá esküvőjét.

Irodalom.

** Károly Gy. H. kassai főgymn. r. tanártól egy érdekes mü van sajtó alatt „Fiumei emlék" cz. A csinos kiállitásu füzetke utirajzokat tartalmaz, melyek bizonyára nem kevés gyönyört szereznek azok részére, kik a magy. orvosok és természetvizsgálók mult évben Fiuméban tartott nagygyülésén jelenvoltak, miután ezen utirajzgyüjtemény onnan veszi eredetét. Károly Gy. ügyes tolla élénk szinekkel rajzolja itt le a kirándulások élveit, az utazás tapasztalatait s a felmerülő uti kalandokat. Ismételve mondjuk, hogy a tavalyi fiumei kirándulók érdekes emléket fognak nyerni a derék szerző e munkájában s megszerzésére bátran merjük felhivni azon magyar hölgyeket, kik a természetvizsgálók XIV-ik gyülésének vendégei valának, és a kiknek szerző egyszersmind müvét ajánlá is. De mi szintén ajánljuk már eleve is ez utirajzok megszerzését, különösen Károly Gy. H. debreczeni barátai figyelmébe, mert hej jól esik ám, ha arról a földről, — mely táplált nevelt, meleg rokonszenv és felkarolás lepi meg a távolban lakó jó ismerőst!

A „Fiumei emlék" junius 1-én kerül ki sajtó alól, előfizetési ára még nincs tudatva velünk, ezt a megrendelési ivek — melyek a napokban fognak szétküldetni — majd bővebben érintik.

Külföld.

(Francziaország.) Párisi lapok jelentik, hogy május 4-én a londoni „International Hall"-ban (nemzetközi csarnokban) nagy bankett rendeztetett a radikális párt részéről, melyen Flourens Gusztáv is részt vett. Flourens ez alkalommal egy toasztot tartott, melyben a cultura előhaladására, s a tudomány terjedésére üritė poharát. „Alakitsátok át — mondá többek között — az egyházakat iskolákká, s a kaszárnyákat tudományos intézetekké. Flourens később határozottan kijelenté, hogy távol áll az utóbbi párisi mozgalmaktól.

| **A nők szavazat joga az angol alsóházban.** Jacob Bright emelt szót azon magán álló nők szavazat joga mellett kik helyi adót fizetnek, kiemelve, hogy őket politikai jogokkal kell felruházni, mert ez a municipalis szavazat joglogikai következménye, és ha e jog megadatik, a nő szavazók a férfiakhoz csak mint 1: 6—8-hoz állanának. Sykes ezredes is pártolá és egész katonásan kérdé: mit tesz az, ha a szavazó köntöst vagy nadrágot visel-é. Scourfield elnapolást inditványozott, mert a szavazat jog az illető nőknek ugy sem lenne kellemes s a törvényt damnosa hereditásnak tekintenék, mely társadalmi befolyásukat gyengitené és természetes hivatásuktól vonná el. Fowler is hasonlóan argumentált, mondva, hogy a nők panaszának egyetlen segélye azon befolyásban áll, melyet férjükre gyakorolnak. De Dilke figyelmeztetė, hogy hisz nem oly nőkről van szó kiknek férjük van, hanem csak a férjtelen és özvegyekről. A javaslat mellett szólottak: Glayfair, George Jenkinson és Muntz, ellene: Beresford, Hope és Sir Croft. A belügyér jelenté, hogy a kormány nincs még abban a helyzetben, hogy a javaslat felett véleményt mondjon, kérte tehát, hogy a javaslat ne siettessék, mert e fontos kérdésnek vannak oly következményei, melyek felett érett megfontolás nélkül határozni nem lehet. Ha a nőknek szavazat jog adatik, akkor nem lehet tőlük azon jogot sem megtagadni, hogy az alsóházban ülésezzenek. Ily körülmények közt az elvetés mellett nyilatkoznék. De az elvetési inditvány 94 szóval 124 ellenében elvettetett, mit főleg a rostély alatt lévő nő karzat tapsolt meg. Igy aztán ellenállás nélkül olvastatott fel másodszor a javaslat.

— **(A zsinatról.)** A pápai csalhatlanságra vonatkozó schema, vagyis javaslat, csakugyan szétosztatott a zsinat atyái között. Megerősiti ezt a Turinban megjelenő „Unita Catholica" is, mely köztudomásulag a jezsuiták közlönye. E lapnak római levelezője igy ir: A zsinat april 29-ki ülésében Angeli bibornok kijelenti a gyülekezetnek, hogy haladéktalanul tárgyaltatni fognak a pápa főnöksége és csalhatatlanságára vonatkozó javaslatok. A gyülekezetben erre örömmozgalom támadt. Minden padról hallatszottak a kiáltások: „Bene! Deo Gratias!" — A nevezett lap azt reméli, hogy a csalhatlanság még májusban fog dogmává emeltetni, és hozzáteszi, hogy rendkivüli következményekkel fog birni a katholikus világra nézve. Biz e következések rendkivüliek lesznek, de nem bisszük, hogy Róma örülni fog nekik.

Legujabb.

— Pest, május 11. — A belga királyné József főherczeg kiséretében Budára érkezett s a Teleki-házban szállt le. — Egy Bécsben kelt császári rendelet Beust grófot a Mária-Terézia-rend kanczellárjává nevezi ki. — A czehek hajlandók képviselőket küldeni Bécsbe. — Potocki ministerelnök Prágába rándul.

— Bécs, május 10. Mint a „Presse" jelenti, báró Widdmann már nem minister.

— Páris, máj. 10. A plebiscitum feletti szavazás összes eredménye, Algir kivételével, igy áll: igennel szavazott 7.210,296, — nemmel 1.530,610. A katonaság közül 25,000 szavazott nem-mel; 1851-ben 33,090 volt a nem-mel szavazó katonák száma.

— Bukurest, május 10. Az első vasutvonal Brailából indulva két mértföldnyi távolságnyira haladt Buzeohoz. A buzeo-bukuresti vonal juliusban nyittatik meg.

Közgazdászat.

(E.) Debrecz. máj. 10. Hetivásárunk már több hét óta nem volt oly élénk mint ma, s életfélét és élelmi czikket igen sokat szállitottak, a kelendőség rendes volt, az árak kissé alább szálltak, a forgalmi árak következők, köblönként buza 8 ft 80 kr, kétszeres 7 ft, rozs 5 ft 30 kr, árpa 5 ft 10 kr, zab 4 ft 30 kr, tengeri 6 ft, köles 6 ft, kása 12 fr, 1 zsák krumpli 2 ft 80 kr, paszuly köble 5—6 ft, birkabárány igen sok volt a piaczon és olcsón kelt, darabja 80 kr—1 ft, 40 kr, 1 font marhahus 22 kr. Szalonna árak változatlanok 27 29 ft, háj mázsa számra 31—33 ft.

A baromvásár igen nagy volt, ló, valamint szarvasmarha is igen sok adatott el. Nyers bőrt rendes mennyiséggel szállitottak, kelendő volt, az árak fentartják magokat. Tehénbőr párja 26—27 frt, nehezebb 28—29 frt, lóbőr 9—11 ft. Kész bőrnek darab idő óta csekély a kelendősége.

Időjárásunk folytonosan a legkedvezőbb.

Nyilttér.

166-dik árjegyzék

az **„István"** gőzmalom gyártmányairól.
(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. é.ben, kötelezettség nélkül).

Ingyen zsákkal.

		frt.	kr.
A.	Asztali dara nagy szemü	14	80
B.	Ugyanaz apró szemü —	14	80
C.	Dara középszerü — —	13	60
0.	Királyliszt — — — —	14	60
1.	Lángliszt — — — —	13	80
2.	Montliszt — — — —	13	40
3.	Zsemlyeliszt különös —	13	—
4.	Ugyanaz — — —	12	60
5.	Fehér kenyérliszt I. rendü	11	40
6.	Ugyanaz II. rendü — —	9	40
7.	Barna kenyérliszt I. rendü	8	40
8.	Barna kenyélriszt II. rendü	7	40
	Rozsliszt I. rendü — —	—	—
	Rozsliszt II. rendü — —	—	—
00.	Árpakása — — — —	17	—
0.	Árpakása — — — —	15	—
1.	Árpakása — — — —	11	—
2.	Árpakása — — — —	9	—
3.	Árpakása — — — —	8	—
	Árpadara — — — —	10	—

Zsák nélkül.

		frt.	kr.
	Lábliszt — — — —	4	20
	Korpa — — — —	2	60
	Árpaliszt — — — —	4	40
	Simaőrlés mázsánként	—	60
	Darálás „	—	30

A buza- és rozs-készitmények eladása netto 150 bécsi fonttal, az árpakása netto 100 bécsi fonttal — ingyen zsákba pakolva — történik.

2. 22— Debreczen, május 2. 1870.

Bécsi tőzsde, máj. 11. Cs. arany 5.86. ezüst 121.35

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**
Szerkesztőtárs: **Borostyáni Nándor.**

HIRDETÉSEK.

ÉRTESITÉS. Kir. szabadalmazott

Azienda assicuratrice

TRIESTBEN.

A jégkárok elleni biztositás időszaka közelitvén, bátorkodik az alábbirt ügynökség a t. cz. közönséget e biztositási ág használatára ezennel tisztelettel fölhivni. Hogy pedig a t. cz. birtokos urak e részben számosan hozzá járulandnak, annyival is biztosabban reményli, mivel az AZIENDA a ***legszabadelvübb*** biztositási föltételeket szabván, ***oly dijakat*** használ, melyeknél ***jutányosabban*** egyetlenegy, ez országban létező hasonló intézet sem számolhat.

Hogy az AZIENDA minden törekvését mindenkor csak oda irányozza, miszerint a sokfelé elágazott üzlete irányában a már több mint 47 évi hosszu időszak alatt kivivott ***közbizalomnak*** a jégkárbiztositásoknál is megfelelhessen: a napi sajtóban gyakorta előforduló több jószágkormányzóságok és más egyéb felek részéről nyilvánitott dicsérő elismerések tanusitják.

Minekutána a fizetendő dij ***ugyanaz*** marad, akár ***most***, akár ***későbben*** történik a biztositás, természetes, hogy csak a biztositónak ***saját érdekében*** fekszik, azt mielőbb kezdeményezni, mi által már a közelebbi jégverés esetnél — a biztositás már életbe levén léptetve — a kárpótlás jogosan igénybe vehető.

Kelt Debreczenben, május 5. 1870.

Eziránt, valamint ***tüz- és életbiztositásokat*** illető közelebbi fölvilágositással legnagyobb készséggel szolgál.

A főügynökség: **Katz Jakab,**
irodája: Széchenyiutcza 1762. sz. a.

196. 1—6

Debreczeni gőzmalmi
részvények
és takarékpénztári
részvények
kaphatók
Tátray Kárpát,
gőzmalmi pénztárnoknál.
47. 18—

Dr. Pattison
köszvény-gyapuja,
a legbiztosabb gyógyeszköz mindennemü köszvény és csuzos baj ellen; mint: arcz-, mell-, nyak- és fogfájdalmak; fő-, kéz- és térdköszvény, tagszakadás, hát és ágyékfájdalmak ellen.— Csomagonként 70 kr, félcsomagban 40 krért kapható
dr. Rothschnek Emil
gyógytárában, Debreczenben.
60. 7—8

Cs. kir. szab. tiszavidéki vasuti MENETREND.

1870-ik évi Ápril 5-től kezdve további rendeletig.

I. Bécs és Pestről Kassa felé.

		óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.
Bécs	ind.	8	—	este	7	30	reg.			
Pest	„	6	34	reg	5	18	este			
Czegléd	„	9	39	„	8	—	„			
Szolnok	„	10	37	„	9	8	éjjel			
Püsp.-Ladány	„	1	33	délu	12	21	„			
Debreczen	„	3	5	„	2	30	reg			
Nyiregyháza	„	4	35	„	4	21	„			
Tokaj	„	5	31	este	5	50	„			
Miskolcz	„	7	24	„	8	20	déle	2	45	d. u.
Kassa	érk	9	56	„	12	33	délu	5	36	„

IV. Kassaról Pest és Bécs felé.

		óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.
Kassa	ind.	5	21	reg	10	15		3	26	d. u.
Miskolcz	„	7	55	„	2	55	délu.	7	19	est. ér.
Tokaj	„	9	37	„	5	27	este			
Nyiregyháza	„	10	39	„	7	3	„			
Debreczen	„	12	19	dé b	9	54	éjjel			
Püsp.-Ladány	„	1	37	délu	11	57	„			
Szolnok	„	.	19	„	4	16	reg.			
Czegléd	érk	5	33	este	5	35	„			
Pest	„	8	40	„	8	40	„			
Bécs	„	6	18	reg.	6	42	este			

II. Bécs és Pestről Arad felé.

		óra	perc	naprész	óra	perc	naprész
Bécs	ind	8	—	este	7	30	reggel
Pest	„	6	30	reggel	5	18	este
Czegléd	„	9	24	„	8	10	„
Szolnok	„	10	16	délelőtt	9	47	éjjel
Mező-Tur	„	11	29	„	11	40	„
Csaba	„	1	9	délután	2	36	reggel
Arad	érk	2	52	„	5	11	„

V. Aradról Pest és Bécs felé.

		óra	perc	naprész	óra	perc	naprész
Arad	ind	12	26	délután	8	47	este
Csaba	„	2	7	„	11	23	éjjel
Mező-Tur	„	3	43	„	2	15	„
Szolnok	„	5	—	„	4	31	reggel
Czegléd	érk.	5	48	este	5	50	„
Pest	„	8	40	„	8	40	„
Bécs	„	6	18	reggel	6	42	este

III. Bécs és Pestről Nagyvárad felé.

		óra	perc	naprész	óra	perc	naprész
Bécs	ind.	8	—	este	7	30	reggel
Pest	„	6	34	reggel	5	17	este
Czegléd	„	9	39	„	8	—	„
Püsp.-Ladány	„	2	7	délutan	12	40	éjjel
B.-Ujfalu	„	3	7	„	2	17	reggel
Nagyvárad	érk	4	15	„	4	8	„

VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé.

		óra	perc	naprész	óra	perc	naprész
Nagyvárad	ind	11	—	délelőtt	8	12	este
B.-Ujfalu	„	12	—	délben	9	50	„
Püsp.-Ladány	érk	12	55	délután	11	15	éjjel
Czegléd	„	5	33	„	5	35	reggel
Pest	„	8	40	este	8	40	„
Bécs	„	6	18	reggel	6	42	este

A közállomásokróli indulás ideje, minden pályaudvaron a kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

Pálya-csatlakozások:

I. Aradon: A) A Czeglédről reggeli 5 óra 11 p. r. megérkező vonat, a Károly-Fehérvárra reggeli 6 óra 12 p. r. induló vonathoz. — B) A Károly-Fehérvárról délelőtt 11 óra 50 perczkor megérkező vonat a Czeglédre délután 12 óra 26 perczkor induló vonathoz.

II. Püspök-Ladányban: A) A Czeglédről délutáni 1 óra 8 percz és Kassáról 1 óra 32 perczkor megérkező vonatok, a Nagyváradra délután 2 óra 7 perczkor induló vonathoz. — B) A Czeglédről éjjeli 11 óra 57 percz és Kassáról 11 óra 31 perczkor megérkező vonatok, a Nagyváradra 12 óra 40 perczkor éjjel induló vonathoz. — C) A Nagyváradról délután 12 óra 45 perczkor megérkező vonat, a délutáni Kassára 1 óra 33 percz és Czeglédre 1 óra 57 perczkor induló vonatokhoz. — D) A Nagyváradtól éjjeli 11 óra 15 perczkor megérkező vonat, az éjjel Czeglédre 11 óra 57 percz és Kassára 12 óra 21 perczkor induló vonatokhoz

III. Miskolczon: A) A Czeglédről délután 7 óra 4 percz és Kassáról 7 óra 19 perczkor megérkező vonatok, a Pest és Hatvan este 8 órakor induló vonathoz. — B) A Kassáról reggeli 7 óra 35 percz és Czeglédről 7 óra 45 perczkor megérkező vonatok a Hatvan és Pestre reggel 8 óra 15 perczkor induló vonathoz. — C) A Pest és Hatvanról reggel 7 óra 25 perczkor megérkező vonat, a Czeglédre 7 óra 55 percz Kassára 8 óra 20 perczkor reggel induló vonatokhoz. — D) A Pest és Hatvanról d. u. 2 órakor megérkező vonat, a Kassára 2 óra 45 percz és Czeglédre 2 óra 55 perczkor elinduló vonatokhoz csatlakoznak.

3. 21— **Az Igazgatóság.**

Mint egyikét a legelőnyösebb és legszolidabb vállalatoknak ajánlja aluljegyzett bankczég a *Hamburg államtól engedélyezett és biztositott* **nagy**

pénzkisorsolást

több mint egy millio 718,000 tallérral.

A legmagasabb nyerési esély tesz.

250,000 m. **vagy** ***100,000*** **ezüst tallért.**

A főnyeremények: *150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 30,000, 25.000, 2: 20,000, 3: 15,000, 4: 12,000, 1: 11,000, 4: 10,000, 5: 8000, 7: 6000, 21: 5000, 3: 4000, 35: 3000, 126: 2000, 5: 1500, 4: 1200, 205: 1000: 255: 500, 2: 300, 353: 200, 13,200:* **110** stb. stb. *márka*; összesen több mint *26,000* nyeremény fog nehány hó alatt tervszerüség kihuzatni.

A kihuzott sorsjegyek felénél többel: ***nyeremény jár.***

Az öszlet beküldétvén, szétküldök *‚eredeti sorsjegyeket'* a **május 18. és 19-én** megtörténő huzáshoz következő szabott árakon:

Egy egész **8** frt, egy fél **4** frt, egy negyed **2** frt osztr. bankjegyekben, a *legpontosabb* szolgálat biztositása mellett. — Minden résztvevő tőlem az *államtól biztositott eredeti sorsjegyeket kapja kezéhez; miuélfogva össze nem tévesztendők azok a tiltott igérvényekkel.* Az eredeti terv minden megrendeléshez *ingyen* mellékeltetik, és a nyeremény pénzek, valamint a hivatalos nyereménysorszám-jegyzék pontosan megküldetnek.

Azon bizalom folytán, melyet e sorsjegyek rövid idö alatt kivivtak maguknak, jelentékeny megbizásokat várok, és a legkisebb megbizások, a legtávolabbi vidékekre is, pontosan teljesittetnek. Sziveskedjenek tehát az illetők *mielőbb bizalmasan és közvetlenül* aluljegyzetthez fordulni 185. 6—8

Adolf Haas,
állami banküzlete Hamburgban.

Eredeti államsorsjegyek

mindenütt kaphatók, s az ezekre játszás szabad.

Ajtót kell nyitni a szerencsének.

250,000 frt

a legnagyobb nyeremény a legujabb nagy pénzkisorsolásban, mely a magas kormány jótállása mellett engedélyeztetett.

Csak nyeremények huzatnak, s a terv szerint nehány hó alatt **28,900** nyeremény fog bizonyosan kihuzatni.

Ezek közt 250,000, 150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 30,000, 25,000, 2: 20,000, 3: 15,000, 4: 12,000, 4: 10,000, 5: 8000, 7: 6000, 21: 5000, 35: 3000, 126: 2000, 205: 1000, 255: 500, 350: 200 s 13,200: 100 márka ezüst.

Az állam által garantirozott ezen nagy sorsjátéknak legközelebbi huzása hivatalosan meg van állapitva.

1870. Május 18. és 19-én történik, s ehez:

1 egész eredeti sorsjegy csak 7 frt,
1 fél „ „ „ 3 frt 50 kr,
1 negyed „ „ „ 2 frt,

mely összegeket osztrák bankjegyekben kérjük beküldeni.

Minden megbizás tüstént a legnagyobb gonddal eszközöltetik, s az eredeti sorsjegyet küldjük meg mindenkinek.

A megrendelések mellé minden megkivántató játéktervet hozzá csatolunk, s a huzas után a résztvevőknek a kihuzott számok hivatalos sorozatát megküldjük.

A nyeremények kifizetése állami jótállás mellett mindig a legpontosabban történik, s azt akár egyenesen megküldhetjük, akár összeköttetéseinknél fogva Ausztria minden nagyobb piaczán utalványozhatjuk.

Üzletünk a szerencse által kegyelve van, s legközelebb is több más nagy nyereményen kivül hivatalos bizonyitvány szerint három huzásban a főnyeremény háromszor nálunk nyeretett, s általunk az illetőknek tüstént kifizettetett.

Az ily szilárd alapokon nyugvó vállalatnál remélhetőleg határozottan lehet számitani az élénk részvételre, kérjük ennélfogva a közeli huzás alkalmából minél előbb egyenesen hozzánk fordulni.

S. Steindecker et. Comp.,
bank- és váltóüzlet Hamburgban.

Hol is mindenféle államkötvények, vasuti részvények és kölcsönsorsjegyek eladatnak és vásároltatnak.

☞ Tévedések kikerülése végett világosan kijelentjük, hogy az állam által garantirozott hasonló sorsjátékok közül egyiknek huzása sem történik a fent kitett határidő előtt; — s hogy minden megbizásnak eleget tehessünk, kérjük minél előbb és egyenesen ez eredeti államsorsjegyek végett hozzánk fordulni.

118. 4—3 ***A fentebbi.***

☞ ***E félív mellékletül.***

A „Pester Journal“ 1870-ik évi május hó 1-én kelt száma következő czikket tartalmazza:

Pestbudai kölcsönös biztositóegylet. E vállalatnak 1870. évi ápril 24-én megtartott nagygyülése köztudomásulag elhatározta a liquidatiot, és megbizta a liquidatio-bizottságot, hogy ruházza át a már elintézett biztositó-ügyeket egy más biztositótársulatra. Az utóbbi, mint ma halljuk, meg is történt, még pedig a régi elismerésben álló

„ASSECURAZIONI GENERALI“

az, mely átvállalta a „Pestbudai kölcsönös biztositóegylet“ valamennyi ügyeit, akép, hogy a liquidationalis bizottság tagjai személyesen és solidariter állnak jót a prémiák pontos befolyásáért. Ezen módozat mindkét részre nézve igen czélszerünek látszik. Az „Assecurazioni Generali“ a maga részéről igen jelentékeny üzletet csinált a legsolidabb alapon, (a „kölcsön biztositóegylet“ által elvállalt biztositások köztudomásulag többet tesznek 12 millio forintnál), s a liquidationalis bizottság más részről oly módon oldotta meg a rábizott feladatot, hogy ezért megbizói nemcsak elismeréssel, hanem a „kölcsönös biztositóegylet“ számos comittensei őszinte köszönettel tartozhatnak neki. Anélkül, hogy az „Assecurazioni Generali“ dicséretét kürtölni akarnók — mert ezen intézet mindenféle azon irigylésreméltó hirnévvel bir, hogy azon kevesek közé tartozik, kik „hála istennek“ nem szorulnak ilyes dicséretre — csak egyszerüen egy körülményre akarunk utalni itt, mely a comittensekre nézve a legfontosabb, mert bizonyitja nekik, hogy e biztositótársulat elég erős nagyobb bizonytalanok átvállalására is. Különböző osztrák biztositótársulatok jótállási alapjainak közelebb megjelent összehasonlitó kimutatásából kiveszszük, hogy az „Assecurazioni Generali“ oly jótállási álapok felett rendelkezik, melyeket más biztositó intézetekéhez hasonlitva valósággal roppantoknak kell neveznünk. Legcsatlanósabban abból tünik ki, hogy a nevezett biztositótársulat jótállási alapjai nemcsak az „Azienda Assecuratrice“ (6,282.816 frt), s a „Riunione Adriatica“ (8.450.735 frt) jótállási alapjait, hanem még az „Első magyar általános biztositótársulatéit (9,511.390 frt) is kétszeresen felülmulják, miután az „Assecurazioni Generali“ nem kevesebb mint 20,623.728 frt jótállási összeg felett rendelkezik. Olvasóink figyelmébe különösen ajánljuk ezen összehasonlitó kimutatást. Figyelmes átnézése után hihetőleg mindenki egyet fog érteni azon itélettel, hogy az alap, melyen a „Pestbudai kölcsönös biztositóegylet“ liquidationalis bizottsága megoldotta feladatát minden tekintetben szerencsésnek nevezhető.

A prágai „Bohemia“ 1870. évi január 3-án megjelent esti lapja következő, a fentebbi czikkben emlitett

összehasonlitó kimutatását

tartalmazza, több osztrák biztositótársulat jótállási alapjának. E társulatok tüz-, vagy pedig egyuttal életbiztositási üzletekkel foglalkoznak, s a kimutatás az általuk közzétett 1868-ki zárszámadások szerint van közölve:

	[2]) Prämia-tartalékalap		[3]) Nyereség-tartalék		kibocsátott részvények		Összesen	Föllállás éve
	Elemi-,	Élet-,	Elemi-,	Élet-,				
	Biztositások				Szám	Érték		
Lipcsei biztositóintézet	1094733 —	— —	669642 77	— —	1000	1500000	3264375 77	1818
Azienda Assicuratrice	1401864 48	1344590 43	153361 10	— —	3383	3383000	6282816 01	1823
Assecurazioni Generali	7735591 05	7439096 59	559230 54	736010 37	3956	4153800	20623728 55	1832
Riunione Adriatica	3215450 —	1751532 —	183753 53	— —	3300	3300000	8450735 53	1838
Első magyar ált. biztositótársaság	3394229 83	2003239 98	827792 81	136127 83	3000	3150000	9511390 25	1857
Osztrák Phönix	1583169 08	228074 37	109058 17	— —	2000	2000000	3920301 62	1860
Pesti biztositóintézet	671779 12	137658 34	28370 85	— —	2700	2700000	3537808 31	1865
Viktoria	520748 24	— —	25449 80	— —	1201	1201000	1747198 04	1866
Donau	[1]1163019 23	868381 47	37500 —	— —	1000	1000000	3068900 70	1867

Jegyzet. A Lipcsei biztositótársulat s a Viktória nem foglalkoznak életbiztositással; a Hungaria eközben megszünt, tehát nem jö tekintetbe többé.

[1]) Beleértve a nélai első osztrák biztositótársulattól örökült tartalék alapokat.

[2]) Prämia-tartaléknak a befolyó prämiák félretett quotája neveztetik, az esetleges veszélyek kiegyenlitésére.

[3]) Nyereségi tartaléknak az ellőbbi évek nyereségeiből gyüjtött alap neveztetik.

192. 3—3

Polczer Károly

cs. kir. kizárólagosan szabadalmazott **pénztár** és **mütár üzlete,** ajánlja a bécsi müegyetemi intézet által 1869. é. nov. 8. 1615. sz. a. megvizsgált és kitünöknek elismert, a jelenkor követelményeinek teljesen megfelelő és csinosan kiállitott **vas, tüzmentes** és **betörés** ellen biztos

pénz-, könyv- és okmánytárait,

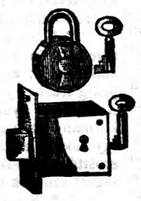

kassetteket, iróasztalokat, állványokat stb, nemkülönben a mütárak minden nemeit bámulatosan méltányos árakért.

Gyár: **Bécs, V. Bez. Wienstrasse Nr. 65.**

Fóraktár: **Kärtner R. Nr. 3.**

Fiókraktárak: **Bel- és külföldön.** 59. 7—12

Egy családnál sem kellene hiányoznia

A

52 ft) Non plus ultra (52 ft

Wheeler és Wilsonféle

kettős tüző-öltésü varrógépek

a legujabb találmány a varrógépek mezején; a legalkalmasb házi használatra, amennyiben a legjutányosb ár mellett párosul a varrógépek minden előnyével; ára csak **52** frt.

Mindenekelőtt a még eddig felül nem mult Wheeler- és Wilson-féle rendszer után van szerkesztve, a legtökéletesebb és legtartósabb öltést a **kettős tüző-öltést** eszközli, amely felbonthatlan. A **non plus ultra,** azonkivül még azon előnynyel is bir, hogy tetszés szerint kézzel avagy lábbal mozgatható, e mellett körülbelől 11 fontot nyom, ugyhogy könnyedén szállitható, s akármelyik házhoz elvihető. — Alakja s kiállitása elegans.

Továbbá ajánlom a n. é. közönség figyelmébe

asztallapu varrógépeimnek nagyszerü raktárát

75—200 frtig, — mindenféle nemben és alakban, szintugy **Wheeler- és Wilson-félék,** házi használatra iparosok számára, mint **Grover- és Baker-félék** és valódi **Elias Howe-félék** czipészek, szabók és kalaposok, továbbá **Tambor-gépek** kezlyüsök számára és házi használatra; ára **25—30** frt.

Mindegyik gép ki van próbálva, használhatóságukért kezeskedem; azon esetben, ha meg nem felelnének a czélnak, **becseréltetnek és visszavétetnek 1 hó letelte alatt.**

Mindegyik rendszer valódi; és Debreczen s vidéke számára egyedül nálam kapható.

Végre ajánlom bécsi himzés-mintáimnak gazdag választékát. — A n. é. közönség pártfogásáért esedezik

154. 6—18 a legnagyobb tisztelettel

Mentze A. H.

Debreczen, Széchenyi-utcza saját házában 1813. sz.

A cs. kir. szabadalmazott

általánosbiztositótársaság

(Assecurazioni-Generali)

TRIESTBEN,

mely 1831-ben alapittatott, 29 millio forint biztositási tőkével bir, és 39 évi fenállása óta több mint 26 millio forint erejéig szolgáltatott ki kárpótlást.

Ezen biztositó társaság a **biztositás minden nemét magában foglalja.**

E társaság volt első, mely **az életbiztositást** behozta Ausztriában 1831-ben, s tántorithatlan gondossággal igyekezett, hogy e téren a lehető legnagyobb előnyöket nyujtsa; mi mellett nem mulasztotta el, hogy azon igen fontos tapasztalatokat, melyeket a külföld, nevezetesen Anglia, ezen oly jótékony intézmény körül tett, elsajátitsa, s a jelen kivánalmaihoz alkalmazva alkalmazza még tovább értékesitse; ugy hogy a nyereség elosztásánál, mely a biztositott egyén halála után fizetendő, következő nyereményosztalékokat állapithatott meg:

az 1859-dik évben, az 1852-ik évi mérlegből 43.75.
1860. „ 1853. „ 49.54.
1861. „ 1854. „ a veszteség egészben a társulat terhére esett.
1862. „ 1855. „ 74.27.
1863. „ 1856. „ 98.64.
1864. „ 1857. „ 70.83.
1865. „ 1858. „ 13.—.
1866. „ 1859. „ 25.61.
1867. „ 1860. „ 28.57.
1868. „ 1861. „ 78.25. osztalott ki a folyó évi nyereményből

mint jutalék, a mi 10 év alatt 482 frt 46 krt tesz, s általában, az eredetileg befizetett évi dijaknak mintegy **48¼ százalékát teszi egy évre.**

A gyermekek javára szolgáló kiházasitási-biztositásoknál, a szerződő kivánatára visszafizetnek a dijak a gyermek halála esetében, mint szinte a befizető halála esetében a fizetés magszünhetik, ugy hogy azért a biztositás érvényben marad.

Életjáradéki biztositások nemcsak készpénz fizetésre, hanem házak, fekvőjavak, jelzálogok átengedése mellett is felvétetnek.

Az intézet biztosit továbbá:
tüzkárokat épületeknél, ingatlan javaknál és mezei termelvényeknél;
jégkárokat földtermékeknél;
elemi károkat tengeren, folyókon és szárazoni szállitásoknál.

A jégkárbiztositási idény kezdetével van szerencsém figyelmeztetni a t. cz. gazdaföldbirtokos- és bérlőureságokat azon sok jégkárra, melyek a legközelebbi években, s kivált tavaj előfordultak, s utalni azon általános elismert ténykörülményre, hogy mily szorgalommal és pontossággal fizette mindig az általam emlitett os. kir. „Triesti általános biztositótársaság“ a jégkárokat közmegelégedésre, s hogy e társaság, azon sok veszteség daczára, mit kivált a mult évben a jégkár biztositásoknál szenvedett, nem emelte feljebb a folyó évre sem a jégkárbiztositási dijakat, sőt a jutányosan megállapitott dijakat változatlanul megtartja azon reményben, hogy az ujabb forgalom idővel pótolandja a veszteséget.

A cs. kir. szabadalmazott általános biztositótársaság

debreczeni főügynöksége:

Fleischl Fülöp,

hivatali irodája Széchenyi-utczán 1788. sz. a. saját házában.

191. 3—3

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában.